Proletari din toate țările, uniți-vă!

VEAC NOU

Organ al Consiliului General A.R.L.U.S.

ANUL XI Nr. 11 | VINERI 18 MARTIE 1955 | 4 PAGINI, 25 BANI

Cu fața spre noua recoltă

Nu există țară în lume atît de întinsă și cu o varietate de climă atît de mare, ca Uniunea Sovietică. Cele mai coborîte temperaturi și regiunile înghețului veșnic din nordul Siberiei se îmbină cu numeroasele manifestări de climă continentală și cu clima subtropicală din Tadjikistan și alte republici socialiste din Asia Mijlocie. Ținuturi întinse din Siberia și, în general, din nordul Uniunii Sovietice se caracterizează prin ierni lungi, veri scurte și prin lipsa anotimpurilor intermediare.

În aceste zile din preajma echinoxului de primăvară, mari întinderi din nordul U.R.S.S. sînt acoperite de straturi groase de zăpadă și sînt străbătute de crivățul neîndurător. Pe alte mari întinderi, mai sudice, zăpada prinde a se topi. Pădurile negre de stejar sau fag, conifere verzi, mestecănișurile cu lumină lină domină peisajul, alături de lanurile verzi ale grîului și secarei de toamnă și de ogoarele negre ce biruie stratul de zăpadă.

Dar undeva, mai spre sud, sînt zile calde, însorite. Aici, zăpada s-a topit de mult.

În Tadjikistan, Uzbekistan ș.a., sînt în toi însămînțările și alte lucrări agricole de primăvară. Au obținut succese însemnate în această privință agricultorii din raioanele Oș și Gialal-Abad din regiunea Frunze. Ei boronesc arăturile de toamnă, extind mult suprafețele însămînțate cu cereale și experimentează cultivarea bumbacului după sistemul lui T. S Maltev.

Deosebită atenție dau colhoznicii culturii porumbului, una din cele mai valoroase plante furajere. Astfel, colhozurile din raionul Kutbișev (Tadjikistan) au semănat pînă de curînd primele 200 ha cu porumb. Este prețioasă inițiativa mecanizatorilor de la S.M.T. Kuleabskaia din Tadjikistan, vestiți cultivatori de bumbac, care au hotărît să adapteze pentru semănatul porumbului în cuiburi așezate în pătrat două tipuri de semănătoare de bumbac. Deoarece în aceste părți vara este lungă, se vor strînge anual cîte două recolte de porumb, pe mari suprafețe. Colhozurile și sovhozurile din Altai, au hotărît să însămînțeze în primăvara aceasta cu porumb pentru masa verde și porumb pentru boabe vreo 500.000 ha, adică de zece ori mai mult decît în 1954.

În raioanele Koktaș, Faizabad ș.a. din Tadjikistan, după ce s-au însămînțat culturile de cereale pentru boabe, se însămînțează pe fînețele îndepărtate orz pentru mutret.

Zeci de mii de tineri sovietici pleacă săptămînă de săptămînă la desțelenirea de noi pămînturi. Ei și tovarășii lor sosiți la aceste pămînturi în anul trecut abia așteaptă topirea zăpezii pentru a pune în brazdă plugurile de desțelenire. Muncitorii din industrie le trimit mașini noi, moderne. Astfel, uzina de tractoare din Harkov, care a obținut de curînd însemnate succese în producerea tractoarelor H.T.Z.—7 pentru livezi și grădini de zarzavaturi și în înzestrarea acestor tractoare cu motoare Diesel, va trimite la pămînturile înțelenite, pînă la sfîrșitul lunii martie, 3.000 de tractoare puternice D.T.—54.

Lanuri verzi de grîu întîmpină privirea colhoznicilor din regiunea Kașka-Daria din R.S.S. Uzbeká. Colhozurile și S.M.T.-urile din această regiune au început pregătirile în vederea stringerii recoltei. În atelierele S.M.T.-urilor, au și fost reparate zeci de combine cerealiere. Se fac pregătiri pentru ca, paralel cu stringerea recoltei, să se efectueze și desmiriștirea. Sînt mecanizate ariile de treierat. Ele sînt înzestrate cu trioare care vor primi grîul de la combine.

In vizită la vînătorii de balene

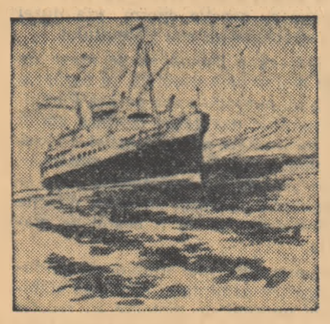

Într-o dimineață cețoasă de decembrie, vasul-cisternă „Apșeron" a ridicat ancora în portul Odessa. Pornea într-o cursă lungă cît o călătorie în jurul pămîntului, pe la ecuator. Vasul transporta combustibil, precum și alimente, scrisori, ziare și reviste, pachete trimise de rude și prieteni pentru cei de pe flotila de baleniere „Slava" care pescuiește în Antarctica.

Echipajul vasului cunoaște bine drumul spre Antarctica, deoarece s-a întors de acolo primăvara trecută. Marinarii știau ce greutăți aveau de întîmpinat în această cursă lungă și s-au străduit să se pregătească bine. Știind cu cîtă nerăbdare îi așteptau vînătorii de balene, au hotărît să meargă fără a mai face opriri prea dese.

...În dimineața zilei de 15 ianuarie, la orizont apăru silueta vasului-pavilion al flotilei. Se apropia în plină viteză. Deasupra întinderilor polare, au răsunat semnalele de salut ale „Slavei". După obicelul marinăresc, „Apșeron" a răspuns prin trei fluierături de sirenă.

Întîlnirea celor două nave sovietice, departe de patrie, în Antarctica cu clima ei aspră, a fost emoționantă. În difuzoarele aduse pe puntea superioară, răsuna Imnul de Stat al U.R.S.S. Porniră să cînte și marinarii. Melodia majestuoasă răsuna deasupra oceanului, acoperind gemetele vîntului, afirmînd parcă forța omului sovietic care învinge stihia.

Prima încărcătură transportată pe „Slava" au fost sacii cu scrisori. Muncitorii au început să aleagă corespondența. Peste două mii de scrisori și cîteva sute de pachete trebuiau sortate și distribuite fără întîrziere. Această muncă s-a terminat abia dimineața.

Între „Slava" și „Apșeron", a început apoi schimbul de încărcătură. Trebuiau descărcate mii de tone de păcură în cisternele bazei și apoi urma să fie încărcată în loc aceeași cantitate de grăsime de balenă. Pe neașteptate, a izbucnit furtuna. Marinarii de pe „Apșeron" au urmărit de astă dată cu admirație cum lucrau vînătorii de balene. Harponierii nu încetau vînătoarea nici pe furtună de gradul 9. În acest timp, flotilele altor țări, printre care chiar și cele deprinse de ani de zile cu Antarctica, stăteau la ancoră.

Invingătorii marii intreceri șahiste

" A devenit tradițională dîrzenia și spectaculozitatea întrecerii sportive care are loc în finala campionatului de șah al U.R.S.S. Fiecare partidă este aprig disputată, dînd loc la adevărate dueluri de ingeniozitate și subtilitate între adversari. Multă vreme după disputarea campionatului, aceste partide sînt studiate de către iubitorii șahului, care retrăiesc, rejucîndu-le, desfășurarea pasionantă a luptei maeștrilor.

Și anul acesta, ca deobicei, întrecerea sportivă a fost deosebit de strînsă, din cauza valorii foarte apropiate a participanților. Niciunul dintre marii maeștri, nici

E. GHELLER

V. SMISLOV

chiar campionul lumii, n-a putut să se distanțeze, să „evadeze" din plutonul fruntaș. Pe rînd au condus Gheller, Botvinnik, Smislov, apoi iarăși Gheller, din nou Smislov, astfel că pînă la ultima rundă nu s-a știut cine va fi campion De altfel, surprize de acest fel nu au lipsit de-a lungul campionatului. Botvinnik, care conducea după primele 4 runde cu 3 puncte, a fost învins în runda 5-a de Gheller, care la rîndul său a pierdut în runda 6-a la Spasski. Același Gheller, ajuns din nou în fruntea clasamentului după runda 12-a, a pierdut două partide la rînd, la Taimanov și Borisenko, ceea ce însă nu l-a împiedicat ca printr-un finiș formidabil să ajungă din nou, în ultimele 2 runde, pe locul I. Surprize n-au lipsit nici în jocul marelui maestru Keres, care în prima jumătate a concursului a obținut un rezultat sub posibilitățile sale, apoi și-a revenit, jucînd din ce în ce mai bine și a terminat cu o strălucită victorie asupra campionului mondial, în ultima rundă. Numai Petrosian și Ilivițki au evitat „surprizele". Marele maestru Petrosian a realizat un rezultat excepțional, reușind să termine neînvins turneul, ceea ce constituie un fenomen deosebit de rar.

Toate aceste „peripeții" au făcut ca această finală să fie una din cele mai interesante dintre cele disputate în ultimii ani. Victoria finală, la egalitate, a marilor maeștri V. Smislov și E. Gheller (care a pierdut în ultima rundă partida decisivă cu Antoșin) a fost pe deplin meritată, deși ei n-au reușit să depășească pe următorii clasați, M. Botvinnik, T. Petrosian și B Spasski, decît cu jumătate de punct). Trebuie să spunem că rezultatul tînărului Spasski, pe care șahiștii noștri îl cunosc din timpul turneului desfășurat la București în 1953, cînd avea numai 16 ani, este cu totul remarcabil. Înfruntînd pe cei mai tari jucători din lume, Spasski a reușit să se claseze la egalitate cu campionul lumii și să se califice pentru turneul inter-zonal al campionatului mondial, care se va desfășura în septembrie, la Göteborg. În acest tînăr extrem de talentat, șahul sovietic are un reprezentant de prima forță, de la care se pot aștepta în viitor cele mai mari performanțe.*

La numai un punct distanță de campioni, dar totuși pe locurile 7—8, s-au clasat, cu 11 puncte, marii maeștri Keres și Taimanov. Avînd în vedere că Botvinnik este campion al lumii, iar Smislov și Keres sînt calificați direct pentru turneul interzonal, urmează ca primii 4 clasați — Gheller, Petrosian, Ilivițki și Spasski vor reprezenta Uniunea Sovietică la turneul inter-zonal de la Göteborg, o cinste și o răspundere foarte mare, care mărește valoarea victoriei pe care au obținut-o în acest al XXII-lea campionat al U.R.S.S.

Marea întrecere s-a terminat. Învingători și învinși au dat toată măsura cunoștințelor și talentului lor în cele 190 partide care s-au jucat și care acum intră în tezaurul literaturii șahiste, ca o demonstrație vie a excepționalului nivel la care a ajuns astăzi șahul în Uniunea Sovietică.

S. SAMARIAN

———

*) Clasamentul final al campionatului U. R. S. S.: 1—2. E. Gheller și V. Smislov 12; 3—6. M. Botvinnik, G. Ilivițki, T. Petrosian și B. Spasski 11½; 7—8. P. Keres și M. Taimanov 11; V. Mikenas 10½; V. Antoșin și S. Furman 10; A. Kotov 9½; G. Borisenko și S. Flohr 9; I. Averbach și G. Lisițin 8½; I. Kahn 7; V. Simaghin 6½; V. Korcinoi 6; Șerbakov 3½.

Viața va învinge!

O foaie de hîrtie. Pe ea va fi semnătura ta, semnătura prietenilor tăi, semnăturile miilor și milioanelor, semnăturile sutelor de milioane de oameni de toate rasele, toate credințele, toate națiile și cele mai diferite convingeri. Ce va însemna acest sul nesfîrșit care se desface din ce în ce mai mult, înconjurînd planeta?

El va fi o armă teribilă —, însă nu o armă a războiului, ci o armă împotriva războiului.

Omul a fost creat pentru fericire. Și iată că împotriva marii năzuințe omenești spre fericire, spre o viață liniștită și triumfătoare, se ridică stafia neagră a războiului atomic. Iată că a apărut pe lume o gorilă care amenință cu bomba atomică, gorilă îmbrăcată într-o uniformă de general, care mestecă sistematic gumă americană.

Înainte de începerea revoluției franceze burgheze, clasa aristocraților condamnată la pieire, declara: „După noi potopul". Astăzi, o altă clasă în agonie dorește „potopul" din cauza nebuniei de care este cuprinsă. „Potop" din pricina căruia ea însăși va pieri inevitabil, cauzînd însă multe nenorociri oamenilor.

Aceste creaturi care amenință cu bomba atomică, urăsc nemurirea neamului omenesc, care trăiește în cultură și artă, în basmele de piatră ale goticei, în coloanele de marmură ale Eladei, în operele maeștrilor muzicii, în undele poeziei, în picturile celebre. Căci cultura omenirii este o ramură de aur transmisă din generație în generație, este cea mai minunată expresie a vieții omenești, este o încununare a ei.

Cei de teapa lui Malbourough din cartierele generale, visează la un război atomic „fulger". Noi ținem minte însă ce soartă rușinoasă au avut, în 1945, apologeții războiului „fulger" și nu ne temem de amenințările actualilor pretendenți la dominația mondială. Și nu numai pentru că sîntem puternici și uniți — mai puternici decît cu 10 ani în urmă — ci și pentru că avem încredere nu în „potopuri" atomice, ci în rațiune și în nemurirea omenirii. Această încredere luminoasă reprezintă piatra unghiulară a culturii noastre sovietice.

Prieteni din lumea întreagă! Încercați să aflați la voi măcar o singură carte, măcar o singură lucrare muzicală, de artă plastică, măcar o singură teorie științifică sau filozofică, pătrunsă de ideile unui pesimism tragic, ale urii față de omenire, ale setei de distrugere. La noi nu există asemenea cărți!

Noi sîntem încredințați că omenirea a străbătut calea de la omul din Neanderthal pînă la Shakespeare, Goethe și Pușkin, nu pentru a deveni din nou patrupedă!

Ne sînt scumpe turlele, palatele, și bisericile Kremlinului nostru, însă ne sînt tot atît de scumpe Notre Dame din Paris și catedrala Westminster din Londra, monumentele din Roma și Florența, cele mai mari muzee și biblioteci ca și căsuța modestă a unui fermier din Wisconsin.

Noi apărăm viața oamenilor și cultura întregii omeniri. Noi apreciem saltul uriaș făcut de cercetările savanților în legătură cu folosirea pașnică a energiei atomice. Noi apărăm acest salt care va face ca omenirea să progreseze din ce în ce mai mult.

Noi apărăm lupta împotriva morții, apărăm sănătatea fizică și spirituală a întregii populații de pe pămînt.

Să smulgem dar arma atomică din mîinile păroase care au înălțat-o deasupra pămîntului, deasupra fericirii tale, a familiei tale, și cînd în fața ta se va așterne foaia Apelului Consiliului Mondial al Păcii, ia tocul în mînă și semnează!

V. LUGOVSKI

Aproape totdeauna cînd intri într-un hotel, ai impresia că pășești într-o clădire în care totul îți este străin. Sentimentul acesta, al pasagerului care se simte stingher în odaia de hotel, este cu neputință să-l încerci într-un hotel sovietic. Totul este făcut aici ca omul să se simtă într-un mediu cald, primitor, ca de familie.

Odăile hotelului „Național" în care mă aflam, nu sînt dintr-acelea care parcă au fost măsurate cu zgîrcenie, centimetru cu centimetru, în care s-au îngrămădit mobile, reci, ostile, impresie pe care o ai chiar și în cele mai elegante hoteluri din occident. La ferestrele mari, luminoase, atîrnă draperii bogate, lucrate cu gust desăvîrșit. Fotoliile moi, în linii ample, te primesc ca o îmbrățișare caldă. Pe biroul masiv se află un serviciu de scris, sculptat cu măiestrie. Fiecare cameră își are baia sa cu apă caldă în permanență. Găsești tot ce-ți trebuie, nimic de prisos, nimic nu lipsește. Totul dovedește sobrietate, confort, grijă pentru nevoia de odihnă a omului.

De altfel, această grijă față de om o simți în tot timpul ședерii în Uniunea Sovietică. Ea vădește înalta umanitate a omului sovietic, ea reprezintă concepția lui despre viață.

În seara aceea de toamnă, hotărîsem să fac o plimbare prin Moscova împreună cu prietenul meu ucrainean, Boris Serdiukov. Aveam multe de văzut și din cauza aceasta ne venea greu să alegem.

— Știi ceva, Cezar, — mi se adresă pe neașteptate Boris — hai să privim Moscova.

Și fără să mai adaoge vreun cuvînt, se îndreptă spre fereastră și o deschise larg. Îndată năvăli în odaie zgomotul caracteristic al Moscovei. E atîta viață, atîta frămîntare și — fără să pară paradoxal — atîta armonie în acest zgomot! Marele oraș vibra ca o strună întinsă pe care atingînd-o, mîini măiestre scot cîntece de o frumusețe unică.

Peste Moscova coborîse lumina potolită și mîngîietoare a amurgului. Cerul avea o culoare albăstră, senină, ca a cicoarei. Prin vălul transparent al serii, se iveau, pretutindeni, stelele roșii ale clădirilor gigante.

Stăteam la fereastră cu Boris și parcă simțeam pe obraz respirația fierbinte a capitalei Țării Socialismului, parcă auzeam bătăile ritmice ale uriașei și înflăcăratei ei inimi.

★

Mergeam agale pe cheiul rîului Moscova. Solzii undelor sale străluceau negri-argintii. Apa clipocea somnoros, lovindu-se domol de maluri.

Un tînăr cu frunte boltită, pe care părul auriu, tuns scurt, se răsfira în șuvițe neregulate, urmărea cu mîna dîra tremurătoare de foc pe care o arunca în apă steaua roșie a unei clădiri înalte. Cu cealaltă mînă, tînărul înlănțuia gingaș umerii unei fete zvelte.

— Uite, Maia, cîte stele se oglindesc în apă — spuse băiatul prietenei sale.

Într-adevăr, în apa Moscovei se oglindeau stele și clădiri înalte cum n-au mai văzut undele sale. Apa aceasta este martora muncii pașnice a oamenilor sovietici, a vieții fericite pe care și-o făuresc ei. Dar apa Moscovei a apucat și zile de furtună și i-a văzut nu odată mușcînd țărîna rușească pe cei care au vrut să tulbure fericirea poporului. Apa Moscovei a purtat bărcile părăsite de armatele lui Hitler, armate pe care vitejii ostași sovietici le-au prefăcut în praf și cenușă. Apa Moscovei i-a văzut pe apărătorii capitalei Patriei sovietice — bărbați și femei — care au stat ca o stîncă de granit, ca un zid viu, de netrecut, în fața mărețului oraș.

Pe chei era un necontenit dute-vino. Se plimbau mai ales perechi de tineri.

Am urcat apoi pe Colinele Lenin. Pe cerul înalt și senin se proiecta ca o uriașă nestemată Universitatea „Lomonosov". Cu turnul central pe care scăpăra steaua rubinie în cinci colțuri, ea părea o plăsmuire de basm. De acolo, de sus, Moscova se vedea în vale: imensă, clipind din milioane de aștri.

Ne-am apropiat de Universitate și am trecut pe aleile centrale străjuite de busturile lui Lomonosov, Timireazev, Herzen, Dobroliubov, ale celor mai de seamă învățați ruși și străini.

Băncile erau ocupate toate. Grupuri de studenți discutau cu înflăcărare. Se apropia deschiderea noului an de învățămînt. Bucuria și nerăbdarea îi cuprinsese pe toți. Mulți veneau pentru prima dată. Abia își dăduseră examenul de admitere. Se auzeau frînturi de discuție:

— Îți spun precis, Serioja, Universitatea are 6 000 de apartamente studențești

— Cum, nu știai? Depozitul de cărți ocupă 10 etaje. Biblioteca Universității are în total 4.500.000 volume.

Totul aici a fost făurit pentru fericirea oamenilor, pentru viitorul lor luminos. De pe întreg cuprinsul Uniunii Sovietice, din China și din India, din Franța și Africa, din țările de democrație populară — toate popoarele și-au trimis vlăstarele la această universitate. Sînt tineri reprezentînd 56 de naționalități. În această cetate — cu porțile larg deschise pentru întreaga umanitate — stăpînă este însăși lumina.

★

Inimile oamenilor sovietici sînt largi și fierbinți, brațele lor sînt prietenești.

Am rămas puternic impresionat cînd, în aceeași seară, intrînd cu Boris în parcul de cultură și odihnă „M. Gorki" am dat cu ochii de o serie de panouri care cuprindeau aspecte ale vieții fericite, ale realizărilor poporului nostru.

Am simțit o mare bucurie văzîndu-i pe moscoviți cum se opreau în fața panourilor, cum se bucurau de triumful vieții noastre noi. Îmi venea să mulțumesc, în numele poporului romîn, fiecărui om sovietic, prietenului care ne-a ajutat să ne făurim această viață.

Cînd am intrat într-una din sălile mari de spectacol, orchestra cînta valsul „În Bucureștiul iubit".

— Ei, ce zici Cezare, te simți ca acasă? — glumi Boris Serdiukov.

Într-adevăr mă simțeam ca acasă, deși mă despărțeau de țară mii de kilometri. Am fredonat împreună cu spectatorii melodia „În Bucureștiul iubit", care a fost repetată la cererea lor insistentă.

Programul cuprindea un concert din muzica popoarelor. Spectatorii au aplaudat entuziast, manifestîndu-și dragostea — caracteristică omului sovietic — pentru toate culturile naționale. Cu aceeași dragoste au fost răsplătite cîntecele popoarelor Uniunii Sovietice, cîntecele franceze, italiene, germane, care au răsunat în seara aceea în sala spațioasă a parcului „Gorki". Nu știu dacă există spectatori mai receptivi, mai entuziaști, decît oamenii sovietici. Bisările, chemările la rampă nu mai conteneau.

Am petrecut clipe de adevărată desfătare sufletească. Orchestra și-a terminat programul cu un cîntec foarte iubit de locuitorii Moscovei. Nu știu dacă îl prevăzuse în program, dar ar fi fost cu neputință să nu-l cînte: publicul l-a cerut cu o nemaivăzută insistență. La plecare cîntecul era pe buzele tuturor:

Noapte bună, moscoviți, noapte bună

CEZAR MIHALEA

A sosit un tren sovietic

E trecut de miezul nopții. În stația Socola-Iași, impiegatul dispozitor Gheorghe Găgilă, șeful turei a II-a, stă treaz la postul său. Dispecerul Ioan Bujor dă dispoziții scurte și precise, la microfon. Printre linii, zeci de ceferiști — acari și manevranți, impiegați se mișcă nerăbdători. Ei iau ultimele măsuri pentru a asigura primirea trenului ce trebuie să sosească din moment în moment.

Doi ceferiști — nu poți distinge prin întunericul de afară dacă sînt tineri sau bătrîni — discută cu aprindere.

— Nu se poate, tovarășe! Fie ploaie sau vînt, viscol sau ger, sovieticii lucrează ca ceasul.

— Nu spun ba, doar îi cunosc și eu de ani de zile... Dar, vezi, e aproape de două și nu se zărește nimic. O fi fost ger mare... viscol, mai știi?

Deodată, un șuierat prelung spintecă văzduhul. Dinspre răsărit, licărește o lumină. Iat-o, e din ce în ce mai vizibilă. Se apropie.

— Ți-am spus eu?! — spune satisfăcut unul din cei doi ceferiști tovarășului său. — Or fi vreo zece ani de cînd îi întîmpin. Îi cunosc bine...

Locomotiva se oprește, pufăind din greu. Parcă-i obosită. Pînă la Socola-Iași, a parcurs un drum lung — vine tocmai din inima Țării Sovietelor. Șirul nesfîrșit de vagoane poartă mii de tone de mărfuri diferite — o nouă dovadă a ajutorului sovietic.

De pe scara locomotivei, sare sprinten un om între două vîrste. După uniformă, îți dai seama că nu e de prin locurile acestea — e un mecanic de locomotivă sovietic. Rupe totuși cîteva cuvinte romînești. Ceferiștii noștri și feroviarii sovietici s-au deprins să se înțeleagă, chiar dacă frazele nu-s pronunțate tocmai corect. Întotdeauna, își fac aceeași urare:

— Zdravstvuite, tovarișci!

— Zdravstvuite! Noroc!

Își zimbesc și-și strîng zdravăn mîinile, ca niște vechi prieteni.

— Utilaj?

— Da, utilaj — răspunde feroviarul sovietic, apoi încearcă să explice, cu puținele cuvinte romînești pe care le cunoaște, că în trenul acesta mai sînt vagoane încărcate și cu alte mărfuri.

Zilnic, au loc astfel de întîlniri la Socola, pentru că, prin acest punct de frontieră, sosesc zilnic din U.R.S.S. mii de tone de mărfuri diferite: utilaj industrial pentru fabrica de rulmenți din Moldova, aparataj pentru fabrica de penicilină, aparataj greu pentru Combinatul siderurgic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" din Hunedoara, utilaj greu pentru uzinele de la Reșița, țevărie pentru industria noastră petroliferă, îngrășăminte chimice, fier brut, uleiuri minerale ș.a.

Macaralele puternice, benzile transbordoare, pompele aspiro-respingătoare încarcă în fiecare zi în vagoane românești belșugul de mărfuri sosite din Uniunea Sovietică. Vinciuri electrice ridică cutia enormă a vagonului sovietic încărcat și o transpun pe boghiuri românești. Vagonul sovietic își continuă apoi drumul pînă la destinație, în diferite orașe ale țării noastre.

Mărfurile care sosesc în fiecare zi din U.R.S.S. ajung după cel mult 48 ore la destinație, acolo unde le așteaptă oamenii muncii. Cu ajutorul lor, se vor utila noi uzine, se vor da produse mai multe și mai bune, se vor îmbelșuga mai mult magazinele comerțului de stat

...Se ivesc zorile. În stația Socola-Iași, două trenuri se pregătesc de plecare.

— La revedere! — salută mecanicul sovietic de pe scara locomotivei.

— Drum bun! — îi urează ceferiștii din Socola. Te așteptăm să vii din nou.

Roțile mari ale locomotivei încep să se învîrtească și trenul sovietic pornește spre răsărit.

— Drum bun, tovarășe Hrițcu. Vezi să duci bine „marșrutul".

— N-aveți nici o grijă! — spune mecanicul fruntaș Constantin Hrițcu. Diseară sînt la destinație...

Și locomotiva trenului marșrut pornește trăgînd 40 de vagoane încărcate cu mărfuri sovietice.

În stație, se fac din nou pregătiri. Peste cîteva ore, va sosi alt tren cu mărfuri trimise de poporul frate sovietic.

ELENA DAN

De ce a fost călduroasă iarna?

Iarna anului 1955 a fost în multe privințe o iarnă neobișnuită. S-ar părea că natura a încurcat filele calendarului, căci geruri aspre n-au prea fost. În ianuarie și februarie în Caucazul de nord erau zile cînd temperatura aerului atingea +20°, ca în toiul verii! Iar la Moscova, de pe la sfîrșitul lui decembrie pînă la mijlocul lui februarie, mercurul din termometru se ridica adesea deasupra lui zero.

În toiul iernii a fost pe neașteptate reluată navigația pe Volga — de la Stalingrad la Astrahan, pe Don de la stanița Bagaevskaia pînă la Rostov, și pe Nipru — de la Zaporojie pînă la gurile fluviului. În ianuarie Donul, Niprul și afluenții lor au început să se reverse. În lunile de iarnă, apele Donului s-au revărsat de vreo patru ori; lîngă Zadonsk, nivelul apei s-a ridicat cu șase metri. Cantitatea de zăpadă topită a fost atît de mare, încît a umplut în mare măsură rezervoarele mării Timlianskaia a cărei parte sudică înghețase numai scurtă vreme.

Ce influență pot avea toate acestea asupra recoltei viitoare? Iată, bunăoară, în sudul Ucrainei și în Caucazul de nord ploile torențiale și apele provenite de pe urma dezghețului au înbibat cu apă solul, care nu a apucat să înghețe. În sud, au început să încolțească grînele semănate de cu toamnă. În Crimeea și în Caucazul de nord au început să înverzească de timpuriu mulți pomi fructiferi. Au înflorit cu o lună mai devreme migdalii și caișii în unele locuri din Gruzia apuseană și din sudul Armeniei. Încă de la începutul lui februarie o seamă de colhozuri din sudul Ucrainei și din Caucazul de nord au sfîrșit de semănat culturile timpurii. La 1 martie în Kuban a început să răsară grîul de primăvară.

Dar prin ce se poate explica oare încălzirea timpurie din iarna aceasta? Ne-am adresat, pentru răspuns meteorologilor. Pe masa directorului Institutului central de prognoze, K. Kașin, am observat o hartă sinoptică, de dimensiuni mari, împestrițată de semne, cifre și linii frînte de diferite culori. Ele indică fenomenele atmosferice care se petrec în timpul iernii nu numai pe teritoriul țării noastre, ci și peste hotare. Institutul primește date meteorologice din numeroase țări, printre care Anglia, Franța, S.U.A., Italia, China ș.a. După aceste informații, în iarna aceasta ca și anul trecut au bîntuit deasupra Europei Occidentale, a Egiptului, Chinei și Indiei furtuni, uragane, viforițe.

Cele întîmplate pe teritoriul țării noastre, — a declarat K. Kașin, sînt strîns legate de fenomenele atmosferice observate în toate aceste țări. Timpul, după cum se știe, depinde de curenții de aer care apar și își schimbă mereu locul — cicloni și anticicloni. Cînd se schimbă pe căile lor obișnuite, timpul nu suferă schimbări mari. De data aceasta deplasarea curenților s-a schimbat. De obicei, în lunile reci, deasupra părții europene a Uniunii Sovietice, predomină mase de aer care vin din bazinul de lîngă Pol, Groenlanda, din mările Barenț și Karsk. În iarna aceasta, ele au fost înlăturate de curenții de aer care au pătruns la noi venind de pe suprafața caldă a Oceanului Atlantic și a Mării Mediterane.

— În unele ziare din occident au apărut declarații în legătură cu faptul că toate aceste condiții meteorologice neobișnuite din timpul iernii sînt excepționale în istoria pămîntului. Cum apreciați aceste declarații? — l-am întrebat noi pe K. Kașin.

— E deajuns să răsfoim însemnările meteorologilor de-a lungul multor zeci de ani, — ne-a spus el — pentru a desminți versiunea despre caracterul excepțional al actualelor fenomene atmosferice. Mișcarea ciclonilor, anticiclonilor și a maselor de aer pe aceleași căi pe care s-a produs iarna aceasta s-a observat și mai înainte, de pildă, în iarna anilor 1914—1915.

K. Kașin a dat numeroase alte exemple cînd la începutul lui februarie nu numai că s-a stabilit un timp cald dar erau chiar furtuni însoțite de descărcări electrice care au provocat numeroase incendii, cînd în timpul iernii se umflau apele rîurilor din zona mijlocie a Rusiei, iar în cursul lor inferior apele Volgăi, Niprului și Donului nu înghețaseră. Astfel de exemple sînt numeroase și în istoria Europei occidentale, Asiei și Americii

Iată de ce nu există nici un temei să se presupună că iarna anului 1955 este o iarnă neobișnuită, excepțională.

R. ZVERINA

LA PORȚILE EREI ATOMICE

Țevile argintii

Intrăm. Niste hambare de lemn și în ele cartofi obișnuiți. Atîta tot. Pe fața fotoreporterului, care venise cu nădejdea să facă o fotografie de efect, se zugrăvește dezamăgirea. Probabil că nici eu n-am reușit să-mi ascund nedumerirea. Aici, pe teritoriul unui uriaș depozit, care trimite zilnic magazinelor și cantinelor din capitală mii de tone de legume, există zeci de asemenea încăperi.

— Nu, acesta nu e un depozit obișnuit — spune Liubov Ivanova, ghicind parcă întrebarea nepusă. — Aici cartofii pot sta un an, doi... Nu încoltesc. Aspectul hambarului nu-i deosebit, dar uitați-vă la țevile acelea!

Într-adevăr, hambarele încărcate cu cartofi erau străbătute de niște țevi argintii. Am aflat că în ele sînt fiole mici încărcate cu cobalt radioactiv. Atomii lui degajă radiații ce nu lasă cartofii să încolțească. Aici, în liniște și semiîntuneric se dezagregau în fiece secundă milioane de nuclee atomice. Tot timpul, prin pereții subțiri ai țevilor de aluminiu, iese cu o viteză de neînchipuit un torent de radiații pătrunzînd în tuberculele grele, suculente. Acolo, în interior, în masa compactă de culoare albă a cartofului, îndeplinește munca ce i-a fost încredințată de oameni.

Prin ce se deosebește această metodă de păstrare a cartofilor de metoda obișnuită, folosită de sute de ani? După ce cartofii au crescut, au fost recoltați și transportați de pe cîmp — încetează grija agronomilor și a colhoznicilor, dar începe grija achizitorilor: cartofii trebuie păstrați multe luni proaspeți, hrănitori, gustoși—lucru destul de greu, căci cartoful e capricios.

Atît timp cît este iarnă și frig, grijile sînt mai puține; ei trebuie numai păziți de gerul aspru. Dar imediat ce iarna se apropie de sfîrșit și se încălzește puțin, forțele vegetative care dormitează în tuberculе se trezesc. „Mugurii" se deschid, apar firișoarele subțiri ale coltilor — cartoful încolțește. Și atunci, multe mii de tone din acest produs, atît de necesar omului, sînt respinse de cumpărător: în colți se concentrează tot ceea ce dă cartofului gust și-l face hrănitor. Cum se poate evita aceasta? Forța vieții este mare și în cartof. Ea nu poate fi înlăturată lesne. Împotriva încoltirii se luptă pînă în prezent prin aceea că nu se dă posibilitate cartofului să simtă sosirea primăverii. Sîntem conduși într-un hambar unde se află recoltă de acum doi ani. Acești cartofi au și trecut prin sedința de iradiere. Într-adevăr, ședința a fost destul de lungă — 60 de zile. Dar, în schimb, ei nu încoltesc și-și mențin toate calitățile nutritive, ca și gustul.

Preocupările pentru preîntîmpinarea stricării legumelor, pentru simplificarea și ieftinirea acestor munci grele au început în anul 1953. Pe atunci, orice specialist știa că împiedicarea încoltirii se poate face cu ajutorul razelor roentgen. Dar instalațiile roentgen sînt scumpe, iar legumele sînt produse ieftine. Ar fi trebuit, cum s-ar spune, să se cheltuiască o rublă pentru a se economisi 5 copeici. Trebuia găsit deci un izvor de iradiere, care să lucreze singur, fără să ceară instalații complicate, să fie ieftin și simplu de întrebuințat. S-a dovedit că în U.R.S.S., unde energia atomică este îndreptată în scopuri pașnice, el poate fi găsit. Institutul de cercetări științifice din domeniul industriei conservelor a desfășurat această muncă în colaborare cu Institutul de biofizică al Academiei de Științe a U.R.S.S. Acolo, cobaltul radioactiv era un izotop cunoscut, obișnuit, folosit în mod diferit. El dezagregă la fel ca și teava aparatului roentgen. Este ieftin, într-atît de ieftin încît toate fiolele izotopului radioactiv folosite în depozitul care ne este cunoscut, costă numai cîteva sute de ruble. Radiația lor poate fi folosită timp îndelungat. Toate acestea au deschis cobaltului-60 drum în depozitele experimentale, unde i s-a încredințat sarcina de a se îngriji de păstrarea cartofilor. Și după cum am putut să ne convingem, el îndeplinește în mod constîncios munca încredințată de om.

B. DUNAEVSKI

Despre atom

MARK MAXIMOV

Vorbea despre atom conferențiarul —
Un om cărunt, din cei ce luau în mîini
Prin anul douăzeci, abecedarul
Spre-a fi pe veacul douăzeci stăpîni.

Cînd casei părintești îi trece pragul,
Un om ca el găsește totu-al lui:
Și șleaul, și șoseaua, și drumeagul,
Și neumblata Cale-a Laptelui.

De două ceasuri ne vorbea într-una
Despre atom, cu degetu-arătînd
Spre schițele ciudate-ncît minunea
Ingenunche în față-ne, curînd.

Vorbea agale, țărănește parcă —
Despre cuptorul de uraniu,-apoi
Despre un riu ce-n matcă-o să se-ntoarcă...
Uitase de pămînt, ca și de noi.

La început — o flacără țîșnește
Și zboară stropi de apă în înalt:
Crescu-n Pacific un zăgaz, privește
Cum leagă-un continent de celălalt!

Iar la sfîrșit, o pămîntească navă
În spațiul ceresc pornește-n zbor
Și Marte o salută sus, în slavă,
Cum după-un tren se-aprinde-un semafor.

Mult timp am fi umblat prin cer, agale —
Căci pîn-la stele nu-i departe, zău,
— Dar la ce-i bun zăgazul dumitale,
Cînd între continente e un hău?

El însă, vesel, plin de-nflăcărare
Prin lumea lui de basm ne tot purta.
Savantul nostru, fiu de muncitoare,
Să fi uitat și de război, cumva?

Și, amețit de-a visului ambrozie
Să fi uitat, în cosmicu-i elan,
Ce cred despre atomica explozie
Afaceriștii — peste Ocean?

Trecea prin rolul stelelor senine,
Topea în foc ghețarii, liniștit.
Iar tu, iubito, te strîngeai spre mine,
Cu sufletul de teamă copleșit.
De spaima ta — de mamă și soție —
Să nu te rușinezi, iubita mea...

Da, fiu-n clasa-ntîia-l vom înscrie
Iar vara, tot la mare vom pleca!
Atomu-l vom sili să ne asculte
Și să nu facă zgomot în zadar.
Dura-vom peste mări zăgazuri multe
Și vom topi ghețar după ghețar.
Iubind, visînd cu rîvnă tinerească,
Pe Marte l-om afla-n al nopții val:

Despre atom ne-a povestit un dascăl,
Pe umeri cu-epoleți de general.

În rominește de PETRE SOLOMON

Pămîntul — rachetă cosmică dirijată de om

Chiar cele mai fantastice proiecte vor dobîndi în viitor întrupare concretă, datorită stăpînirii de către om a energiei nucleare. Visele nu mai sînt iluzii, ci planuri, azi, cînd în Uniunea Sovietică funcționează prima centrală electrică atomică din lume

Despre lucruri care altădată erau numai de domeniul basmului, știința sovietică poate vorbi astăzi ca despre niște adevărate planuri tehnice. Într-o vreme, anumiți filozofi începuseră a profeți sfîrșitul lumii prin așa numita „moarte termică". Cîndva, soarele se va răci, ziceau ei, toate resursele de energie fiind secătuite, viața va îngheța în imensitatea cosmică rece, iar omenirea își va da sfîrșitul. Dar, azi, chiar cu cunoștințele noastre se pot găsi soluții acestei probleme. Sînt mai multe căi.

Prima cale este de a asigura cucerirea de către oameni a altor planete cu ajutorul rachetelor cosmice sau altor nave cosmice. Acest procedeu va putea fi în mod indiscutabil aplicat pentru cucerirea planetelor din sistemul nostru solar. Zborul unor rachete către alte sisteme stelare, cu toate că e posibil în principiu este inutil, din cauza imenselor depărtări, căci oamenii n-ar putea călători pe o astfel de navă decît cu condiția schimbului mai multor generații

Dar dacă acest lucru nu e folositor, știința sovietică cugetă la altă cale: transformarea întregii noastre planete într-o

Schița unui motor cu reacție, supraputernic, utilizabil pentru deplasarea prin univers a globului pămîntesc. Motorul se găsește într-un crater creat în prealabil cu ajutorul unei explozii de hidrogen. Pe fundul craterului se formează un strat gros de ghiață. În jurul craterului se construiește, în formă unui inel înclinat, o uriașă cameră de explozie. Din ea, prin forța exploziilor atomice, se reduce balastul de apă. Din zona reacției este proiectat un jet puternic de produse de dezagregare a combustibilului atomic și a apei descompuse în hidrogen și oxigen. Reacția acestui jet creînd un efort de tracțiune de miliarde de tone, împinge globul terestru. Prin repetarea mai multor explozii (cu reînghețarea apei în intervalele dintre explozii) globul terestru poate căpăta viteza necesară în direcția stabilită.

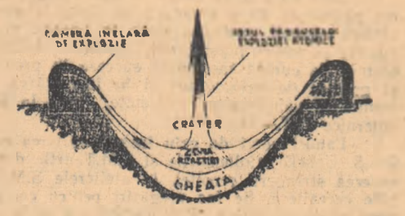

navă cosmică gigantică, ce nu se va mai deplasa pe orbită, ci pe un drum trasat de om. Pentru comanda mișcării Pămîntului există posibilitatea de a imprima globului nostru o anumită accelerare cu ajutorul unui motor cu reacție enorm, axa duzei căruia va coincide cu axa Pămîntului.

Este clar că e comod să se așeze un astfel de motor în Antarctică, în regiunea Polului Sud, punîndu-i axa pe axa Pămîntului. Condițiile navigației cosmice vor fi însă foarte limitate printr-o astfel de așezare a motorului Cu ajutorul motorului așezat pe axa globului pămîntesc nu se poate îndrepta pămîntul în orice direcție fixată. Instalația nu va fi destul de manevrabilă.

Un alt procedeu, mai simplu, de conducere a mișcării pămîntului este însă stabilirea unei mulțimi de motoare cu reacție în zona tropicelor. Atunci motoarele vor putea acționa succesiv.

O problemă foarte serioasă va fi protejarea atmosferei Pămîntului, înlăturarea pericolului ca ea să fie proiectată în spațiu de către jeturile reactive ale motoarelor Dar însăși construcția acestor motoare, care trebuie să lucreze pe baza reacțiilor termonucleare, va cere un studiu amănunțit și reprezintă indiscutabil o problemă foarte complicată, totuși pe deplin posibilă. De asemenea, la apropierea de o altă planetă este necesar să fie stabilit regimul mișcării Pămîntului și celorlalte planete în jurul centrului comun de greutate, astfel ca să se evite distrugerea planetelor prin acțiunea forțelor de atracție reciproce, (undele de aflux), și ciocnirea lor una cu alta. În aceste condiții, Pămîntul și cealaltă planetă se vor învîrti una lîngă alta la o distanță relativ mică. Prin acest spațiu se va putea transmite pe pămînt hidrogenul greu (apa grea), uraniul și alte minereuri nucleare utile După ce va fi încărcat pămîntul-rachetă cu energie și minereurile utile luate de pe alte planete, va putea fi asigurată iluminarea și încălzirea pămîntului, fără soare, și îndreptarea lui spre sistemele stelare îndepărtate.

Aceste perspective — fantastice în aparență — sînt firești și cu putință în nu prea îndepărtatul viitor. Le va săvîrși omul care iubește creația și urăște distrugerea!

Combustibilul unei uzine încape într-o cutie de țigări

Materia este un întreg de sarcini pozitive și negative. Știm că atomul oricărei substanțe se compune dintr-un nucleu atomic, care are o sarcină pozitivă, și din electroni, care au sarcini negative. Or, particulele cu sarcini pozitive — nucleele atomice — au o greutate specifică foarte mare Materia este concentrată în ele deosebit de puternic. Pe lîngă aceasta, electronii n-au contur precis. De aceea, e mai simplu să vorbim despre învelișul electronic al atomului, înveliș cu o densitate egală aproximativ cu densitatea aerului din atmosferă. Important e că gradul de concentrație a masei este strîns legat de gradul de concentrație a energiei. De aci rezultă că energia este concentrată în cantități foarte mari în nucleele atomice, aflîndu-se în cantități de miliarde de ori mai mari decît în învelișurile electronice. Particulele elementare ale materiei — atomii, în condiții obișnuite pot intra în contact între ei numai prin învelișurile electronice. De aceea, fenomenele fizice și chimice obișnuite se produc tocmai din interacțiunea învelișurilor atomilor, și din schimbările ce se produc în aceste învelișuri. Se știe demult că energia care ia naștere în astfel de împrejurări obișnuite este infimă dacă o comparăm cu rezerva totală de energie aflată în materie.

Cantitatea de energie utilizată de oameni și concentrațiile ei au crescut neîntrerupt veac după veac. Abia acum un secol uriașa mașină cu aburi a lui Polzunov avea doar cîteva zeci de cai putere. Azi, un motor de aproximativ aceeași putere, este instalat pe autoturismele „Pobeda". Iar ultimul tip de motor cu reacție, care nu cîntărește mai mult decît motorul „Pobeda", la un regim și o viteză de zbor intensă, dezvoltă o putere apropiată de puterea celor mai mari hidrocentrale din lume: cele de la Kuibîșev și Stalingrad.

Dar de pe acum se naște o contradicție acută între procedeele obișnuite de obținere a energiei și tehnica puternică ce le întrebuințează. Într-adevăr, cum pot lucra multe motoare de rachete simultan, dacă fiecare din ele consumă, pe oră, zeci de tone de combustibil! Acest lucru ar cere un fluviu enorm de combustibil lichid care nu va putea fi alimentat de nici un zăcămînt petrolifer și de nici o distilerie. Tehnica s-a dezvoltat într-atîta, încît prin larga ei folosire rezervele de energie obținute din învelișurile electronice ale atomilor nu mai pot satisface nevoia uriașă de combustibil. Să presupunem că un puternic avion cu reacție ar trebui să facă un zbor lung fără escală. Motorul ar avea nevoie de o cantitate atît de mare de combustibil, încît întregul avion ar trebui transformat într-o cisternă zburătoare.

E deci firesc că știința s-a văzut nevoită să caute alte căi de obținere a energiei în stare mult mai concentrată decît energia obținută prin arderea lemnelor, cărbunilor, petrolului și benzinei. O astfel de varietate a energiei a fost găsită. Aceasta nu mai este energia învelișului electronic al atomului, ci energia nucleului său. Este interesant că combustibilul atomic parcă ar fi adaptat de natura însăși pentru o utilizare simplă și comodă. La obținerea energiei calorice din combustibilul atomic, mecanizarea nu e necesară decît pentru a comanda reactoarele atomice la distanță printr-o barieră din beton, groasă de doi metri, care oprește radiațiile dăunătoare omului Procesul propriu zis al degajării energiei calorice se produce foarte simplu.

Consumul combustibilului atomic este absolut minim. Calculele au arătat că la o stațiune electrică de 100.000 kw. care poate îndestula nevoile unui mare oraș industrial se va consuma în 24 de ore un sfert de kg. de uraniu. Această cantitate poate fi transportată într-o cutie de țigări. Pentru o stațiune electrică similară dar care funcționează pe bază de combustibil obișnuit ar fi nevoie, în același răstimp, de o garnitură întreagă de vagoane încărcate cu cei mai buni cărbuni.

Aflați că...

...protonul este nucleul atomului de hidrogen și intră în compoziția nucleelor atomice ale tuturor elementelor chimice. Diferența de dimensiune între un atom și un proton este ca de la un uriaș palat cu zeci de etaje la un grăunte de nisip cu diametrul de un milimetru.

...concentrația materiei existentă în protoni și în neutroni este uriașă Ar fi nevoie de 40 locomotive puternice ca să poată trage după sine o cutiuță de un milimetru cub umplută numai cu protoni.

...cel mai ușor dintre toți atomii este atomul de hidrogen care „cîntărește":
0,000.000.000.000.000 000 000.001.673 gr.

...într-un gram de fier (al cărui atomi sînt de 56 de ori mai grei decît atomii de hidrogen) se află atîția atomi încît dacă cineva ar vrea să-i numere socotind cîte un miliard pe secundă i-ar trebui 340.000 de ani ca să-i numere pe toți.

...energia atomică ne ajută să măsurăm exact timpul. Locul pendulului astronomic îl ia ceasornicul atomic de cuarț, compus dintr-un generator radiotehnic cu cuarț acceleratori de intensitate, un tub de cupru de 10 m. lungime, umplut cu gaz, un discriminator care dă „semnalul erorilor", divizori de intensitate, un ceasornic electric cu cadran obișnuit propulsat de un motor sincron.

Acest ceasornic este un etalon precis pentru măsurarea timpului și este independent de observațiile astronomice.

Prima călătorie în lună

..Luna se apropie. Chiar în telescopul cel mai puternic nu s-a putut vedea niciodată atît de bine peisajul mort, sălbatic, plin de frumusețe aspră. Jocul de lumină și umbră pe care ne-am obișnuit să-l vedem în fotografii, devine și mai deslușit. Străina lume necunoscută e aproape. Pămîntul a rămas în urmă, departe.

Dar încă înainte de a fi început cea mai neobișnuită expediție din istoria omenirii, raza aparatului de radiolocație a condus spre lună prima rachetă fără echipaj.

Pe ecranele televizoarelor s-a ivit cerul înstelat, așa cum se vede dincolo de atmosferă. Soarele, cu coroana pe care i-o vedem numai în timpul eclipselor este o sferă mereu orbitoare, de pe suprafața căreia se ridică flințile de foc ale protuberanțelor.

Imaginile se succed într-un film neobișnuit; sfera de argint se apropie și, deodată, s-a întors și a început să crească, transformîndu-se într-o cupă mare. O clipă, ecranul a surprins un peisaj muntos, straniu. Stînci, lanțuri de munți, piscuri. În depărtare, adus de prima rachetă, se vede un steag ce atîrnă fără viață, pentru că acolo nu există vînt. Totuși, acest simbol al victoriei vestește sosirea ambasadorului pămîntean și va rămîne pentru totdeauna pe solul pietros pe care încă n-a călcat picior de om.

Pe urmă au venit imagini care vorbeau despre cealaltă parte a lunei, încă nevăzută de locuitorii pămîntului. Munții erau înlocuiți de șesuri, iar în locul arenelor apăreau crăpături adînci Racheta a trecut pe deasupra lor și a adus oamenilor filmul cel mai straniu din istoria cinematografiei, filmat la aproape o jumătate de milion de km depărtare de Pămînt...

Dar acum, pe drumul ceresc „bătătorit" coboară spre lună oamenii nu numai ca s-o vadă din depărtare pe ecran, ci ca să pășească pe suprafața vechiului satelit al pămîntului

Pămîntul și luna parcă și-au schimbat locurile. Globul terestru — ca și cel lunar văzut de pe pămînt — își schimbă fazele de la cornul subțire pînă la discul întreg Luna descoperă jumătate din cerc și ne cheamă cu putere spre ea. Dacă ne vom supune atracției sale, peste cîteva ore nava noastră va lovi cu o forță înspăimîntătoare în roci. Nimic nu va amortiza șocul. O explozie fără zgomot, (căci nu există aer!) va transforma racheta într-un maldăr de sfărîmături. Și va mai apare un crater pe fața deșertului selenar.

Dar corabia astrală are destulă putere pentru a lupta împotriva atracției și a frîna coborîrea. O întoarcere. Pămîntul și luna își schimbă locurile. Și globul care ne atrage nu mai e sus, ci jos. Flăcări scurte zvîrlesc din rachetă în direcția lunei. Viteza cedează și se curmă creșterea ei groaznică ce era gata să prevestească o catastrofă. Luna se apropie acum încet și căderea se preface într-o coborîre lină, parcă deasupra rachetei s-ar fi deschis o parașută. Rachetei îi cresc niște picioare: a fost scos trepiedul de aterizare, care amortizează șocul și nu permite rachetei să cadă pe o parte. Suprafața lunei este aproape de tot. Pare că ne găsim în centrul unui cerc, în jurul căruia se ridică munți fără sfîrșit Viteza a scăzut aproape de tot. Un șoc și nava e pe lună.

Timpul trece insuportabil de încet pînă ce se montează „scafandrul" și se pompează aerul din cabina de etanșare. Doar dincolo de pereții rachetei e vid! În sfîrșit, totul e gata. În cabina îngustă stă călătorul, gata să pună piciorul pe terenul satelitului pămîntesc. Uitați-vă la el: seamănă cu un scafandru marin sau, mai curînd, cu un robot fantastic. Iată-l în fine pe suprafața lunei.

Cerul negru este acoperit de stele, care nu sclipesc. Se vede soarele strălucitor, pe marginea căruia se văd protuberanțele, și un mare glob albastru care stă nemișcat pe cer. Acesta este pămîntul, „luna" lunei. În fața ochilor se desfășoară o țară de munți și de trecători pe care nu le poți întîlni pe pămînt. Munții se încolăcesc ciudat în inele și se întind în defileuri. Urcîndu-se pe creasta unui munte, oamenii se uită la panorama lunară... Treptat, satelitul pămîntului va fi studiat tot atît de bine ca și pămîntul însuși. Muzeele în care numai sfărîmături meteoritice sînt unicii reprezentanți ai altor lumi, se completează cu obiecte selenare Apar hărți geografice complete ale lunei. În istoria lunei însăși se deschide un capitol nou. S-ar putea ca ea să devină un institut de cercetări științifice în cosmos și o gară pentru navele astrale Observatoarele utilate după ultimul cuvînt al tehnicii astronomice vor apare pe luna lipsită de aer și, de aceea, ideal de comodă pentru observații.

În orașul lunar, unde se resimt mai puțin oscilațiile puternice ale temperaturii, vor fi construite depozite de combustibil, clădiri de locuit și administrative. Iar în serele cu ferestre de sticlă, la lumina soarelui în timpul zilei și la lumina artificială, noaptea, vor crește legume și fructe. Oglinzi enorme vor capta energia solară, helioelectrostațiunile vor da curentul electric necesar pentru a încălzi și lumina stațiunea în timpul nopților lunare geroase. Cosmodromurile vor servi pentru primirea și trimiterea rachetelor de pe pămînt și spre pămînt, spre planete și spre sateliții planetelor. Radioul și telegraful solar vor asigura legătura lunei cu restul lumii...

Zborul spre lună, stațiunea selenară, zborurile spre alte planete... Se va realiza oare acest vis? La această întrebare se poate răspunde afirmativ. A fost demonstrată posibilitatea practică a călătoriilor interplanetare Președintele Academiei de Științe a U.R.S.S., academicianul A. N. Nesmetanov a dovedit că știința a atins acum faza cînd este posibilă trimiterea unei rachete spre lună, cînd este cu putință crearea unui satelit artificial al pămîntului

Sînt mari greutățile ce se ridică în fața creatorilor rachetei cosmice. E încă prea devreme să vorbim despre rachete-gigantice cu zeci de pasageri. Și totuși, zborul în spațiul astral nu mai este acum numai o temă captivantă a romanelor fantastice, ci o problemă tehnică reală. Noi, locuitorii pămîntului, prizonierii săi, sîntem înlănțuiți de el cu lanțuri pe care nu le putem încă rupe: nimeni nu este eliberat de forța gravitației. Dar metoda de a o învinge ne este indicată de știință. Se știe că cu cît un corp este aruncat mai cu putere, cu atît va zbura mai departe. Cu o viteză inițială de circa 8 km. pe secundă, proiectilul nu va mai cădea niciodată înapoi pe pămînt. El va zbura în jurul globului terestru pe o orbită elipsoidală și va deveni o „lună" mică, un satelit al planetei noastre. Dacă viteza crește și mai mult, cu o dată și jumătate sau de două ori, proiectilul va deveni un corp celest independent și nu va mai fi un satelit al Pămîntului, ci un frate al său, satelit ca și el al soarelui, un membru cu drepturi egale al familiei planetelor

Sînt oare accesibile vitezele cosmice „visate" care deschid drumul în spațiul interplanetar? Vestitul savant rus K. E. Țiolkovski a căutat să-și reprezinte în primul rînd ce condiții va întîmpina nava printre planete și stele. Aer nu există în spațiul cosmic. Cum să ne mișcăm deci într-un spațiu în care nu există nici un sprijin pentru mișcare? În căutarea unui aparat care să răspundă acestor cerințe, marele învățat s-a oprit la racheta. El a descoperit legea imuabilă căreia i se supune mișcarea ei: viteza rachetei poate atinge cifre uriașe dacă rezerva sa relativă de combustibil este suficient de mare. Pentru a învinge greutățile legate de depozitarea în rachetă a unor cantități foarte mari de combustibil, savantul a propus ideea creării unui tren-rachetă. Dar astăzi cu totul alte perspective ne sînt deschise de energia atomică E posibil că energia atomică va permite accelerarea vitezei de scurgere a gazelor din duza rachetei pînă la 10—12 km. pe secundă, ceea ce va mări foarte mult mișcarea rachetei însăși și va scurta durata unei călătorii interplanetare. Combustibilul atomic ne va îngădui să facem zboruri chiar cu escală pe planete și sateliți și va mări siguranța zborurilor interplanetare. De aci și libertatea manevrelor, atît de importantă într-un zbor cosmic în care se pot întîlni tot felul de obstacole neașteptate și dificultăți.

Nivelul actual al tehnicii permite să ne reprezentăm contururile generale ale viitoarei nave cosmice. În racheta de călători se află o cabină ermetică cu tot ce este necesar pentru viață și pentru observațiile științifice. Sînt concentrate aci aparatura, instalațiile de navigație, instalații de radio, aparate fotografice și cinematografice, sistemul de încălzire, sistemele de aprovizionare cu oxigen, de purificare și condiționare a aerului. În partea din mijloc sînt rezervoarele de combustibil, iar în partea dinapoi motorul rachetei. În compartimentul bagajelor sînt așezate „costumele de scafandru" pentru ieșire în spațiul fără aer, alimente și al e încărcături. Cabina poate să fie transformată într-un planor de aterizare după ce s-a desprins de corpul rachetei Pentru aceasta, ea are aripi escamotabile.

Înainte de primul zbor în spațiul astral trebuie săvîrșită o uriașă muncă pregătitoare pe pămînt și ascensiuni de rachete-automate, la mari înălțimi, iar apoi și lansări de rachete cu pasageri. Cercetările științifice se vor desfășura pe un front larg. Fizicienii și biologii vor studia influența supra-sarcinei care va avea loc în timpul zborului accelerat al rachetei, fenomenul lipsei de greutate căruia îi sînt supuse toate corpurile în vidul cosmic, acțiunea razelor solare ultra-violete, a temperaturilor înalte și scăzute... Constructorii de aparate vor construi mecanisme automate pentru piloturea rachetelor, numeroase aparate de bord pentru navigația cosmică, aparate pentru cercetări fizice, astronomice etc. Metalurgiștii și chimiștii vor elabora materiale pentru rachete, motoare, aparate Radiotehnicienii vor asigura legătura și pilotarea telemecanică la distanțe mari prin atmosferă. Se prea poate că cele dintîi vor pleca la cercetarea universului, spre lună și planete, rachetele pilotate prin radio și care vor transmite tot prin radio indicațiile aparatelor și imaginile televizate Viitorii călători interplanetari sînt amenințați să se întîlnească cu meteoriți. Ciocnirea cu un pietroi cosmic poate fi fatală pentru navă. Și cu toate că probabilitatea unei astfel de întîlniri nu este mare, trebuie prevăzută și apărarea contra ei.

Cu mai bine de o jumătate veac în urmă, K E Țiolkovski a emis ideea creării unei stațiuni în afară de pămînt. „Primul pas mare al omenirii este de a zbura dincolo de atmosferă și de a deveni un satelit al Pămîntului" — scria el. Este greu de prețuit marele interes științific pe care l-ar avea un atare satelit, un observator astronomic zburător El va permite obținerea de noi cunoștințe despre soare, despre radiațiile cosmice etc Satelitul va putea fi utilizat și ca stațiune de tranzit pentru sporirea distanței transmisiunilor de televiziune Dar stațiunea ex raterestră va servi și ca o bază pentru navele interplanetare, baza pe care ele își vor putea împrospăta rezervele de combustibil

Dar creatorul științei astronautice, K E. Țiolkovski, visa cucerirea universului pentru bunăstarea și înflorirea întregii omeniri. În U.R.S.S cele mai mari descoperiri contemporane și cuceriri ale științei și tehnicii sînt utilizate în scopuri pașnice, pentru fericirea popoarelor Oamenii sovietici, care construiesc centrale electrice atomice, vor construi și stațiuni interplanetare

În 1954, Prezidiul Academiei de Științe a U.R.S.S. a înființat o medalie de aur „K E Țiolkovski" pentru lucrări eminente în domeniul studierii zborurilor interplanetare Prelucrînd în mod creator moștenirea fondatorului astronavigației, savanții sovietici vor deschide cale spre spațiul astral Mărețul vis al omenirii va deveni realitate

BORIS LEAPUNOV

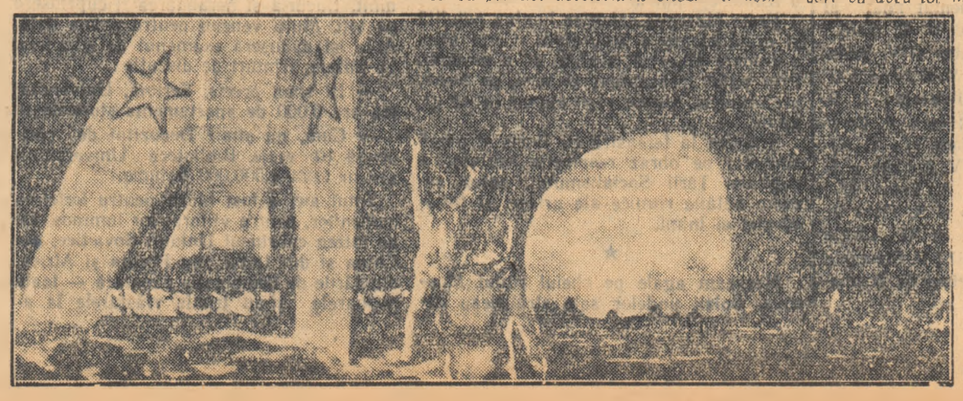

Primii astronauți, în lună. Părăsindu-și astronava, ei salută Pămîntul ce se ridică la orizont.

Viața A.R.L.U.S.

În întîmpinarea conferinței raionale

LUCIA PAVEL
secretar al comitetului raional Tecuci

Acum două luni, comitetul nostru raional a pornit la pregătirea alegerilor pentru organele de conducere a cercurilor A.R.L.U.S.

De la început ne-am îndreptat atenția spre atragerea unui activ obștesc numeros, socotind că de rezolvarea acestei probleme va depinde în primul rînd succesul întregii acțiuni de cuprindere și îndrumare a cercurilor. Ne-am îndreptat atenția în special către cei mai buni și mai activi președinți ai cercurilor din oraș și din centrele de comune. Am cerut, de asemenea, ajutorul profesorilor de limba rusă care predau la cursurile populare sătești, precum și al directorilor de cămine culturale.

Curînd, am reușit să atragem în jurul comitetului raional un număr de 96 tovarăși, care urmau să se deplaseze la cele 100 de cercuri din cuprinsul raionului. Am repartizat fiecărui membru al acestui activ cîte un cerc, de îndrumarea căruia să răspundă pe întreaga perioadă de pregătire și desfășurare a adunărilor generale.

Cu cîteva zile înainte de deplasarea activiștilor pe teren, i-am convocat la sediul comitetului raional, dezbătînd împreună sarcinile ce ne revin. In această ședință a fost stabilit un plan de acțiune cuprinzînd obiectivele principale ale celor două etape ale desfășurării alegerilor la cercuri. Prima etapă — popularizarea alegerilor organelor de conducere și pregătirea dărilor de seamă ale cercurilor — a constituit obiectivul primelor deplasări ale activului obștesc.

Cu sprijinul membrilor activului obștesc, numeroase cercuri, printre care cele din satul Coasta Lupei, din comuna Barcea, de la gospodăriile colective Tălpigi și Tepu, S.M.T. Tecuci ș.a. și-au intensificat în acest răstimp activitatea culturalpolitică, inițiind conferințe și discuții pe temele: politica de pace a U.R.S.S., cum se pregătesc colhoznicii și mecanizatorii sovietici pentru campania agricolă de primăvară ș.a. Alegerile organelor de conducere au fost popularizate de numeroase cercuri prin stațiile de radioamplificare, prin articole la gazetele de perete ale întreprinderilor și instituțiilor și la gazetele cetățenești de la sate, prin afișe și lozinci etc.

După înapoierea membrilor activului obștesc din cercuri, am analizat împreună, cu prilejul unei ședințe, situația pregătirii adunărilor generale.

Din referatele prezentate de activiști, precum și din discuțiile purtate, a reieșit că majoritatea birourilor de cerc pregătesc cu simț de răspundere adunările generale, că există toate condițiile ca în raionul nostru alegerile la cercuri să se încheie pînă la sfîrșitul lunii februarie.

Rînd pe rînd au început să se desfășoare adunările generale în întreprinderile, instituțiile și în satele raionului nostru. Și așa, cum era stabilit, fiecare membru al activului obștesc a condus adunarea cercului de care s-a ocupat în acest răstimp. Ca secretar al comitetului raional, ca și ceilalți membri ai comitetului, am participat la mai multe adunări, controlînd și îndrumînd permanent acțiunile din această perioadă.

In ziua de 22 februarie, în raionul nostru s-au încheiat adunările generale la toate cercurile. Printre membrii activului obștesc care s-au distins în această acțiune, se află Maria Drăgaru, Mihai Maros, Dumitru Ciobanu, Lazăr Andone, Ștefan Tomozei, Emanoil Mihăescu, Emanoil Georgescu, Ion Bîndaru ș.a. In cercurile de care au răspuns, ei s-au ocupat și de instruirea birourilor de cerc nou alese.

Trebuie să arătăm că datorită unei slabe preocupări a comitetului raional, nu toți membrii activului obștesc s-au ocupat în aceeași măsură de instruirea și îndrumarea noilor birouri. In numeroase cazuri nu s-a ținut seama, la alcătuirea planurilor de muncă, de criticile și propunerile aduse în adunările generale de masa membrilor.

In momentul de față, o sarcină principală a comitetului nostru raional este aceea de a instrui temeinic, fie pe centre de comune, fie la comitetul raional, noile birouri ale cercurilor. Această instruire va fi făcută de către cei mai pregătiți activiști. Totodată, trebuie să sprijinim, prin membrii activului obștesc, munca noilor birouri de cerc, pentru ca, în această perioadă de pregătire a conferinței raionale, să desfășoare o intensă muncă cultural-politică de masă și o largă agitație vizuală.

De asemenea, un obiectiv de seamă al muncii comitetului nostru în preajma conferinței raionale este acela de a pregăti delegații care vor participa la această conferință. Noi ne-am propus să inițiem, în cursul acestei luni, consfătuiri preliminare cu acești delegați, pentru a le face cunoscută importanța conferinței raionale. In felul acesta, delegații cărora le revine sarcina să aleagă în organul de conducere al organizației raionale, pe cei mai buni, mai capabili și mai activi membri ai Asociației noastre, să facă această alegere cu competență.

Ne-am propus să activizăm colectivele obștești ce funcționează pe lîngă comitetul raional, cum sînt: colectivul de redactare a conferințelor și de lectori, colectivul de agitație vizuală, colectivul pentru problemele satului, căruia în această perioadă de pregătire și desfășurare a lucrărilor agricole de primăvară îi revin sarcini de deosebită importanță, colectivul de popularizare a metodelor sovietice ș.a. pentru a veni în mai mare măsură în sprijinul cercurilor.

In afară de aceasta, în prezent ne pregătim să alcătuim darea de seamă ce va fi înfățișată conferinței raionale. Preocuparea noastră este de a prezenta în fața delegaților din cercuri, o dare de seamă amplă, prin care să le înfățișăm întreaga noastră activitate, metodele de muncă folosite, lipsurile și cauzele lor, sugestii și propuneri de îmbunătățire a activității, pentru a le da prilejul să aprecieze în mod just munca vechiului comitet.

Considerăm ca o datorie de cinste de a nu precupeți nici un efort în pregătirea temeinică a tuturor condițiilor necesare unei bune desfășurări a conferinței raionale.

Alegerile organelor de conducere a cercurilor A.R.L.U.S. se apropie de sfîrșit

In întreaga țară continuă să se desfășoare alegerile organelor de conducere a cercurilor A.R.L.U.S. Pînă la 7 martie a.c. au avut loc adunări generale în 15.443 cercuri, ceea ce reprezintă cca. 70% din numărul total al cercurilor.

Printre organizațiile regionale care au ținut pînă la această dată cel mai mare număr de adunări generale se numără cele din regiunile: Baia Mare, care a organizat alegerea noilor birouri în 88% din cercuri; Bacău în 86%; Stalin — în 83% ș.a.

In perioada de pregătire și desfășurare a adunărilor generale ale cercurilor s-a mărit considerabil numărul manifestărilor cultural-politice organizate de cercuri în întreprinderi, instituții, în cadrul căminelor culturale etc. Aceste manifestări au abordat teme actuale, ca de pildă: lupta U.R.S.S. pentru folosirea energiei atomice în scopuri pașnice, ajutorul tehnico-științific și de producție acordat de Uniunea Sovietică țării noastre în domeniul cercetărilor cu privire la folosirea energiei atomice în scopuri pașnice, recentele lucrări ale Sovietului Suprem al U.R.S.S. etc. De asemenea, s-au mai organizat o serie de manifestări în legătură cu popularizarea metodelor și experienței sovietice în industrie și agricultură, bună deservire a consumatorilor în comerțul sovietic etc.

In aceste zile în afară de organizarea adunărilor generale în cercurile în care încă n-au avut loc alegeri, atenția organizațiilor regionale și raionale este îndreptată către instruirea noilor birouri ale cercurilor și pregătirea conferințelor raionale.

Cum își petrec timpul liber muncitorii de la „Triohgornaia manufaktura"

Articol scris pentru „Veac nou"
de VITALI PROSKURIN

Dacă vreți să știți unde și cum își petrec timpul liber muncitorii de la „Triohgornaia manufaktura", duceți-vă în primul rînd la club, locul favorit de odihnă al muncitorilor.

Am sosit acolo într-o seară de iarnă, sîmbăta. In toată clădirea răsuna muzica iar în holul spațios dansau o mulțime de tineri. Sportivii de la „Triohgornaia manufaktura" organizaseră o seară sportivă.

Dar, deodată, muzica încetă și toată lumea intră în sală. Asistența întîmpină cu aplauze îndelungi și furtunoase apariția la tribună a cunoscutei sportive sovietice Alexandra Ciudina. Ea vorbi celor de față despre activitatea sa sportivă, despre călătoriile în Cehoslovacia, Ungaria, Romînia, Franța, Anglia; le vorbi simplu, firesc, reușind să țină mereu trează atenția ascultătorilor.

După Ciudina, luă cuvîntul Alexandr Nemuhin, maestru al sportului și antrenor de schi.

Intr-o atmosferă însuflețită, cei mai buni schiori și boxeri învingători în întrecerea raională au fost apoi distinși cu diplome de onoare.

In fața asistenței s-au produs apoi gimnaști, boxeri, acrobați. După terminarea programului sportiv, a urmat dans.

Intr-o altă zi muncitorii și funcționarii combinatului au venit la club pentru a asculta noul număr al jurnalului vorbit „Vreau să știu tot". Această formă originală a muncii cultural-educative se bucură de un deosebit succes în rîndul muncitorilor combinatului.

„Paginile" acestui „jurnal" informează pe ascultători despre evenimentele vieții internaționale, despre noutăți în știință și tehnică, în literatură, artă și sport.

In acea seară, la jurnalul vorbit a participat Boris Cirkov, artist al poporului al U.R.S.S. El și-a împărtășit impresiile despre călătoria în India. O altă pagină intitulată „tinere talente" a constat în spectacolul dat de solistul Teatrului Mare, Iuri Iakușev. El a executat arii din opere, cîntece populare. Apoi a vorbit Mihail Lev, inginer șef al fabricii de încălțăminte „Kapranov", despre noua metodă de fabricare a încălțămintei. El a prezentat ascultătorilor ultimele modele de încălțăminte bărbătească, de damă și de copii, produse de fabrică.

In cadrul unui alt capitol al jurnalului, intitulat „Maeștrii teatrelor din Moscova", s-a produs Mihail Jarov, artist al poporului al U.R.S.S., care a interpretat cu multă măestrie cunoscutul monolog al primarului din comedia „Revizorul" de Gogol. Apoi, soliștii Teatrului de operetă, Sofia Vermel și Vladimir Șișkin au executat duetul din „Violetele din Montmartre" al lui Kalman. Cîntăreața Tamara Teretelli a cîntat vechi romanțe, iar artiștii Suhinina și Zlobin au executat parodia „dansuri de stil".

Textiliștii de la „Triohgorka" au deseori întîlniri cu compozitorii, scriitorii, oamenii de știință. Nu demult a avut loc întîlnirea cu Dmitri Pokrass, cunoscut compozitor sovietic. Compozitorul a povestit cum își creează cîntecele, a executat la pian diferite compoziții proprii. După aceea Ilcenko, artist la Teatrul de estradă și Tamara Ianko, acompaniați de compozitor au executat cîteva cîntece noi. In încheiere, Pokrass s-a adresat ascultătorilor:

— Să cîntăm, prieteni! Și a început să cînte, acompaniindu-se la pian. Reluată în cor, melodia răsuna în clădirea clubului.

Intr-una din camere domnește o liniște deplină. Acolo se pictează. Oameni de diferite vîrste și profesii stau în fața șevaletelor. Unii desenează în creion, alții în ulei.

Dintr-o altă aripă a clădirii se aud sunete de trompete. Acolo fac repetiții instrumeniștii. Printre ei poate fi văzut gravorul Bulisov, meșterul Tușin, ajutorul de meșter Popov, și alți muncitori și funcționari ai combinatului.

Intr-un hol spațios, tinere gratioase învață diferite dansuri: sînt țesătoare și filatoare, care învață arta coregrafică. In alte zile, activează cercul coral, colectivul dramatic, cercul de broderie artistică.

La club funcționează în total 12 cercuri artistice de amatori la care participă 900 de oameni.

Muncitorii și funcționarii combinatului își iubesc artiștii și asistă în mod regulat la toate spectacolele lor. Membrii cercurilor dramatic și coregrafic se produc deseori în fața muncitorilor.

La club, muncitorii au prilejul să vadă filme noi, să asculte conferințe. La biblioteca clubului au loc foarte des diferite recenzii la care participă autorii cărților respective.

Muncitorii și funcționarii combinatului își petrec timpul liber nu numai la clubul lor. In capitala Uniunii Sovietice muncitorii găsesc nenumărate locuri de recreere. De pildă, muncitoarea Xenia Vetrova este o mare amatoare de teatru. Pentru a veni în ajutor unor asemenea iubitori de teatru ca Vetrova, comitetul sindical a organizat vînzarea biletelor chiar în secții. In felul acesta, orice amator de teatru poate să-și procure un bilet fără să cheltuiască pentru asta prea mult timp. In cursul stagiunii trecute și actuale, Vetrova a fost de douăsprezece ori la Teatrul Mare, a asistat de asemenea la cele mai bune spectacole la Teatrul Mic Academic, la Teatrul Pușkin, la Teatrul de țigani, la Teatrul de operetă.

Din cînd în cînd, colectivele fabricilor și ale secțiilor combinatului cumpără toate biletele pentru spectacolul pe care doresc să-l vadă majoritatea muncitorilor. In felul acesta ei au avut posibilitatea să vadă piesele „Alesia", „Mă tot gîndesc la tine", „Pe strada fericită" la Teatrul Stanislavski și Nemirovici-Dancenko.

La Moscova și în regiunea Moscova se află aproape o sută de diferite muzee și expoziții. Muncitorii de la „Triohgorka" le vizitează individual sau în colectiv. In cursul anului trecut, clubul combinatului a organizat 46 de vizite la muzee. Au fost de asemenea organizate peste 20 de excursii cu autobuzul prin Moscova și cîteva excursii cu șalupe și vapoare pe rîul Moscova.

Vara, în fiecare duminică, mulți muncitori ai combinatului pleacă în grupuri de 150—200 de oameni să-și petreacă ziua în cele mai pitorești locuri din împrejurimile Moscovei.

Clubul fabricii trimite acolo fanfară, cîntăreți, dansatori. Oamenii se distrează, petrec și se întorc seara acasă odihniți și bine dispuși.

A apărut
„U.R.S.S. - AZI"
Revistă lunară ilustrată a Asociației Romîne pentru legăturile de prietenie cu Uniunea Sovietică—A.R.L.U.S.
Nr. 3 MARTIE 1955

DIN CUPRINSUL NUMĂRULUI:
— Pentru viață, pentru pace!
— A venit primăvara
— Femeile Țării Socialismului
— In peninsula Kola
— A. F. Mojaiski — creatorul avionului
— Noi așezări colhoznice
— Zilele obișnuite ale unui ansamblu
— Teatrul de estradă din Moscova
— Borcanul cu dulceață (fragment literar de VALENTIN KATAEV).
— Fabrica de instrumente muzicale
— Cîntece sovietice
— Antediluvienii (pamflet)
CUVINTE ÎNCRUCIȘATE
UMOR SPORT

De vînzare la toate librăriile și chioșcurile. Abonamentele se fac la toate oficiile poștale prin factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
Prețul unui exemplar 1,25 lei.

Noi construcții sportive ale Moscovei

La Moscova, pe șoseaua Leningrad, va începe să funcționeze în curînd bazinul de înot acoperit de pe lîngă Clubul central sportiv al Ministerului Apărării al U.R.S.S. Acolo există un bazin cu o lungime de 20 m și o lățime de 50 m și o sală de „înot pe uscat", precum și săli de dușuri și de masaj. Adîncimea bazinului atinge în centru 5 m iar capacitatea lui este de 3.500 m.c. Dispozitive speciale încălzesc, curăță și dezinfectează apa. Sînt necesare doar cîteva minute pentru ca bazinul să fie golit și apoi umplut din nou.

Bazinul Clubului central sportiv al Ministerului Apărării al U.R.S.S. este cel mai mare din Moscova și chiar din întreaga Uniune Sovietică...

Alături de stadionul „Dinamo" se construiește un alt mare bazin acoperit, minunat utilat, al asociației sportive „Dinamo".

In vara anului 1956 la Moscova va avea loc spartachiada popoarelor U.R.S.S.

Cheiul Kropotkin. Acolo, pe teritoriul grădinii Liteisk, se construiește un bazin de înot descoperit cu tribune pentru 4.000 de spectatori. El va fi dat în folosință în cursul acestei veri. Bazinul are două despărțituri. Una este folosită pentru înot și polo pe apă; cealaltă, mai adîncă, pentru sărituri. La dispoziția săritorilor se află un turn de 10 m. avînd platforme la diverse niveluri și două trambuline de cîte 3 m. Platformele sînt așezate în așa fel încît pot sări de pe ele cîțiva oameni deodată.

In apropierea bazinului se află o conductă a termocentralei. Ea furnizează căldura care menține apa la temperatura necesară. Bazinul funcționează atît în timpul primăverii cît și toamna.

In Parcul de cultură și odihnă din Sokolniki se va deschide peste cîteva luni un patinoar artificial. Aici se va patina nu numai iarna, ci și vara. Acest patinoar este utilat cu un sistem de instalații refrigerente, construite de inginerii din Moscova.

Patinoarul va putea primi sportivi și la o temperatură de +26 de grade. Nici razele puternice ale soarelui nu dăunează ghețel care rămîne tot atît de netedă, de tare și strălucitoare ca o oglindă. Dimensiunile patinoarului — 1.800 m. p. — vor permite ca 200 de sportivi să evolueze simultan. Intr-o zi călduroasă de vară, pe acest patinoar înconjurat de verdeața grădinilor se vor întrece hocheiștii.

In cartierul Luințki, așezat în regiunea de sud-est a Moscovei, se vor termina peste doi ani lucrările pentru construirea celui mai mare combinat sportiv din Europa, compus dintr-un stadion uriaș pentru 100.000 de spectatori, un bazin de înot descoperit cu tribune pentru 15.000 de spectatori și o sală de sport pentru 20.000 de oameni.

Redacția „Veac nou"
s-a mutat în str. I. Ghica, 5,
telefon 3.03 10

Pentru succesul seminariilor de sfîrșit de an în învățămîntul limbii ruse la sate

Zilele acestea, cursurile populare de limba rusă de la sate își vor încheia activitatea. Una din sarcinile de seamă ce stă în fața organizațiilor A.R.L.U.S. și a comisiilor de îndrumare a învățămîntului popular de limba rusă este organizarea temeinică a seminariilor de sfîrșit de an.

In unele regiuni s-au luat din vreme măsuri pentru pregătirea încheierii cu succes a cursurilor la sate. Astfel, în regiunile Craiova, Stalin, Autonomă Maghiară, Galați ș.a., comitetele A.R.L.U.S. și comisiile regionale au analizat situația învățămîntului popular și au stabilit măsuri concrete menite să înlăture lipsurile manifestate în cursul anului, să asigure condiții optime încheierii cursurilor populare de la sate, în perioada fixată.

Așa, de exemplu, unii membri ai comisiei de îndrumare a învățămîntului popular de limba rusă din regiunea Stalin se află în această perioadă în cîte un raion, unde ajută la pregătirea și desfășurarea acestei acțiuni. In Regiunea Autonomă Maghiară, secția de limba rusă, de pe lîngă comitetul regional, în colaborare cu secția de învățămînt a sfatului popular regional, a elaborat un îndreptar cu tema: sarcinile profesorilor de la cursurile populare de limba rusă în perioada de pregătire și desfășurare a seminariilor de sfîrșit de an în învățămîntul popular. Acest îndreptar este supus discuției în ședințele cercurilor pedagogice. De asemenea, s-a hotărît organizarea de consultații pentru elevii care au lipsit de la lecții, sau au rămas în urmă din diferite motive. In regiunea Galați, au loc consfătuiri cu responsabilii cursurilor populare și profesorii de limba rusă. Asemenea acțiuni se desfășoară și în alte regiuni, cum sînt Suceava, Bîrlad, Baia Mare etc. In cadrul acestor consfătuiri se discută principalele probleme ale cursurilor populare, stabilindu-se totodată cele mai indicate măsuri pentru buna desfășurare a cursurilor. Mai sînt folosite și alte forme de activitate, ca: organizarea, în colaborare cu ziarele locale, a unor raiduri-anchete, trimiterea unor brigăzi și organizarea de schimburi de experiență între activiști și profesori din diferite raioane etc.

Există însă și regiuni, cum sînt Timișoara, Oradea, Pitești ș.a. care nu manifestă toată grija cuvenită pentru învățămîntul limbii ruse, rămînînd în urmă cu pregătirile în vederea închiderii cursurilor populare de la sate.

Activiștii organizațiilor noastre regionale și raionale știu din experiență că, odată cu începerea muncilor agricole de primăvară, cu toată bunăvoința atît a elevilor cît și a profesorilor, desfășurarea învățămîntului popular de limba rusă la sate nu mai poate avea loc în condiții optime.

Dată fiind această situație, este cu totul nejustă atitudinea responsabililor secțiilor de limba rusă din cadrul comitetelor regionale Constanța, Bîrlad, Iași ș. a. care nici pînă acum n-au asigurat înfăptuirea tuturor măsurilor prevăzute în instrucțiunile cu privire la închiderea cursurilor populare de la sate.

Această tărăgănare cu nimic justificată trebuie să ia sfîrșit fără nici o întîrziere.

Comitetele regionale și raionale au datoria să ia imediat măsuri pentru a asigura desfășurarea cu succes a seminariilor de încheiere a anului școlar.

Acolo unde nu s-au ținut încă, trebuie să se organizeze ședințe lărgite ale comisiilor de îndrumare, în care să se analizeze stadiul actual al învățămîntului popular de limba rusă și să se fixeze măsurile necesare încheierii cu succes a cursurilor populare.

Comitetele regionale și raionale au sarcina să asigure o organizare temeinică a consfătuirilor cu profesorii și responsabilii cursurilor populare. Totodată, cercurile trebuie îndrumate să folosească toate mijloacele de agitație în scopul asigurării unei frecvențe cît mai bune și al unui nivel ridicat de însușire a materialului.

Responsabilii cu îndrumarea cursurilor populare din cadrul comitetelor raionale, precum și colectivele de profesori care se ingrijesc de bunul mers al procesului de învățămînt trebuie să fie îndrumați să se ocupe, în această perioadă, de organizarea unor lecții paralele și consultații, acolo unde sînt elevi rămași în urmă. La cursurile întîrziate, este necesar să se organizeze chiar și cîte două lecții pe săptămînă. De asemenea, tot o sarcină a profesorilor este pregătirea unor programe artistice în limba rusă, susținute de către elevii cursurilor, care să fie prezentate cu prilejul seminariilor de sfîrșit de an.

Analizînd situația și posibilitățile fiecărui raion, folosind experiența acumulată în anii care s-au scurs, să facem totul ca această perioadă să constituie pentru fiecare elev al cursurilor populare de la sate zile de temeinică pregătire și însușire a materiei, în vederea seminariilor de sfîrșit de an.

Fiecare comitet regional și raional, fiecare birou de cerc, fiecare profesor de limba rusă și activist voluntar care s-a ocupat și se ocupă de problemele învățămîntului popular de limba rusă trebuie să considere ca o cinste deosebită organizarea temeinică a încheierii cu succes a cursurilor populare de limba rusă de la sate.

FLORICA SAVA

In sovhozul „Gigant"

LISA BARHAD
inginer agronom în Ministerul Agriculturii și Silviculturii

In anul 1952, eram studentă la Academia „Timireazev" din Leningrad. Împreună cu Petre și Iosif, doi colegi ai mei — unul bulgar, celălalt polonez — am fost repartizați la practică în sovhozul „Gigant" din regiunea Rostov. In primele zile ale lunii mai, am pornit spre sovhoz, plini de o curiozitate firească. Trenul ne-a lăsat lîngă clădirea principală a sovhozului și, în cîteva minute, am ajuns la direcție. Ne-au primit directorul F. A. Boiko, candidat în științe și Erou al Muncii Socialiste, și agronomul șef P. K. Osipov.

Ni s-a povestit încă din primele zile cum a luat naștere și s-a dezvoltat acest sovhoz care poartă cu cinste și pe bună dreptate numele de „Gigant".

Din trecutul „Gigantului"

Organizat în anul 1928, sovhozul era unul din marile gospodării agricole care după 4-5 ani aveau să dea laolaltă patriei 100 milioane puduri de cereale boabe. Sovhozul „Gigant" e situat în mijlocul stepelor Salsk, care au un climat continental, cu foarte puține precipitații. Aci bîntuie adesea vînturile calde uscate și furtunile negre de praf. Oamenii sovietici însă au învins aceste greutăți. Colhozurile și sovhozurile care au luat ființă pe aceste terenuri, pînă atunci în cea mai mare parte necultivate, au obținut recolte de grîu de 2.000—3.000 kg. la hectar și chiar mai mult. Înzestrat de către stat cu tractoare, mașini și unelte agricole, aplicînd complexul agrotehnic Kostîcev-Dokuceaev-Viliams, sovhozul „Gigant" a dovedit curînd superioritatea gospodăriei mari și a devenit un exemplu și, totodată, un ajutor direct pentru țărănimea muncitoare pe drumul colectivizării. Numai în primii 3 ani de existență, „Gigant" a dat patriei 185.000 tone de cereale boabe.

Agronom la secția a 7-a

Astăzi, sovhozul are 11 secții. Secția a 7-a, în care mi-am făcut practica, este așezată în apropiere de sediul central și cultivă o suprafață de peste 4.000 ha. Am ajuns în secție spre seară. Știam că aici mă așteptau lucruri noi. M-a întîmpinat responsabilul secției, tov. Alexei Semionovici Soldatenko, un om înalt, voinic, cu o privire pătrunzătoare. In cîteva cuvinte, mi-a descris organizarea secției. El m-a prevenit asupra greutăților climaterice și mi-a arătat cît de importante sînt prelucrarea terenului, lupta pentru reținerea în sol a umezelii și pentru distrugerea buruienilor. Secția avea anual 600 ha. de ogor negru, pentru care s-au prevăzut în plan 5 prelucrări.

A doua zi, contabilul Vasili Antonovici mi-a înfățișat evidența care se ține în cadrul secției. Apoi, singură sau condusă de socotitorul Misa, am colindat timp de vreo 2-3 zile fiecare colțișor al secției. Mi-amintesc bine prima vizită la ferma de porci. Eram singură. M-am învîrtit mult de tot în jurul pavilioanelor. Era tocmai ora cînd li se dădea hrană porcilor. Cînd am văzut straturile de flori sădite în jurul pavilioanelor din cărămidă și am simțit aerul curat din preajmă, mi-a venit greu să cred că aici era o fermă de porci. Și totuși, acesta era adevărul.

Am cutreierat apoi cele 10 sole ale asolamentului de cîmp și pe cele de la asolamentul furajer.

Curînd, mi s-a dat sarcina de agronom. La început mi-a venit greu să cuprind toată munca, pentru că se lucra în multe cîmpuri, iar distanțele erau mari. M-a ajutat însă să înving greutățile Alexei Semionovici, bun organizator și om cu bogate cunoștințe atît în domeniul agrotehnicii cît și în cel al mecanicii.

Seara, la sfîrșitul zilei de lucru, se ținea în biroul secției o scurtă ședință cu toți tractoriștii, șefii de echipă și specialiștii. Atunci, se repartizau sarcinile pentru ziua următoare.

Deoarece munca era mecanizată, în secție se aflau puțini oameni. Erau doar două echipe, una formată din bărbați, iar a doua din femei. Șefa echipei de femei era Varvara Andreevna, o femeie de vreo 40 de ani, veselă, harnică, iubită și ascultată de echipă. Curînd, m-am împrietenit cu toate tovarășele din echipă. Adesea, cînd aveam răgaz, lucram alături de ele. Am fost astfel lîngă ele pe cîmp la plivitul grîului, la prășitul sfeclei, morcovului furajer și al bostănoaselor furajere, la buchetatul floarei soarelui, apoi în toată perioada recoltatului finului, la semănatul meiului și mai ales în cursul recoltatului păioaselor.

Minunate erau serile cînd ne duceam împreună cu mașina la teatru sau la cinematograf, care se aflau chiar în incinta sovhozului. Duminica, foarte des, ne duceam la meciurile de fotbal ce aveau loc pe stadionul bine amenajat al sovhozului.

Lupta pentru fiecare bob de grîu

Se întîmplase în vara aceea un fenomen care a uimit chiar și pe bătrîni. Asupra regiunii, secetoasă de obicei, s-au abătut ploi torențiale care au ținut săptămîni în șir și care au schimbat complet înfățișarea cîmpurilor. Grîul, care alteori era rar și mărunt, crescuse de un metru și chiar mai mult, floarea soarelui se înălțase peste 2 metri și avea niște pălării enorme. In luna iulie, cînd s-au potolit ploile, a început un vînt puternic, care a culcat grîul. Cîmpul părea un covor imens. Din cauza ploilor abundente, lanurile de grîu au fost năpădite de buruieni. In grea cumpănă se găsea conducerea sovhozului, mai ales că recoltatul întîrziase cu vreo 15 zile. Trebuia găsită soluția cea mai potrivită pentru a nu se pierde grîul. Cei 4 combineri se sfătuiră cu șeful secției. A fost mobilizată întreaga secție. Din cauza prea marii umidități, combinele puteau fi pornite abia cînd soarele era sus. Lucrul se prelungea la lumina farurilor, pînă spre orele 9 seara. Tractoarele mergeau numai cu viteza întîia. Uneori, însă, erau nevoite să se oprească la fiecare 10 minute, deoarece masa de grîu, abundentă și mereu jilavă, depășea capacitatea normală de treier a combinei.

Combinerii și ajutorii lor au dat dovadă de adevărat eroism. Mi-e proaspătă încă în minte figura tovarășului Tkarenko, un om trecut de 40 de ani, cel mai bun combiner al secției. Ceasuri întregi alerga pe lîngă combină, cînd pe o parte, cînd pe cealaltă, cercetînd mersul tuturor mecanismelor complicate ale acesteia.

Am văzut eforturile pe care le depunea toată echipa, alcătuită din comsomoliști, elevi și studenți în vacanță. Ei alergau pe rînd în urma combinei, tăind cu coasa de mînă grîul care era lipit de pămînt și, deci, nu putea fi prins de aparatul de secerat al combinei.

Și iată că, în sfîrșit, după multe zile de muncă încordată, recoltatul s-a terminat cu bine. De pe întinsele cîmpuri, au fost obținute recolte bogate. De pe cîmpurile 7 și 10, destinate pentru sămînță, s-au scos 3.000-3.200 kg la hectar.

Imi voi aminti toată viața de lunile petrecute la sovhozul „Gigant". M-am despărțit de el cu părere de rău. Mă simțeam atît de legată de Varvara Andreevna, de Lisaveta Dmitrevna, soția alimentatorului pontator, de Marusia, Anea, Zoia, Tamara...

La plecare, ele mi-au dat o mulțime de fotografii care îmi amintesc de zilele petrecute la secția șaptea. Liusea, Galea și Dina, pe atunci eleve în clasa opta, m-au condus, cu buchete de flori, pînă la gară.

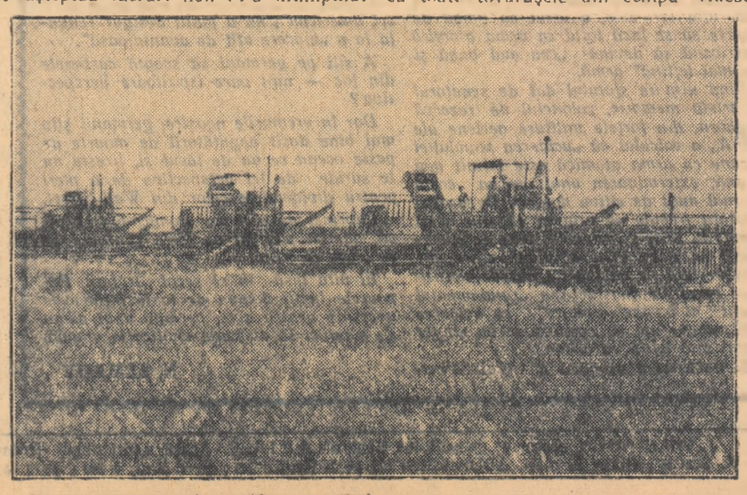

Un agregat cu trei combine recoltînd grîul pe ogoarele sovhozului „Gigant".

Contradicţii între Paris şi Bonn în problema Saarului

Contradicţiile dintre Paris şi Bonn în problema Saarului au luat, în ultimul timp caracterul şi proporţiile unui uriaş scandal politic. Revanşarzii de la Bonn nu fac economie cînd e vorba de zvîrliţ insulte la adresa Franţei. Invinuirile reciproce ale presei burgheze din Franţa şi Germania alternează cu declaraţii şi desmînţiri oficiale. Noul conflict în problema Saarului — relatează laconic agenţia americană „United Press" — „primejduieşte uniunea Europei occidentale", iar primul ministru al Franţei, Edgar Faure, „studiază de urgenţă această problemă primejdioasă".

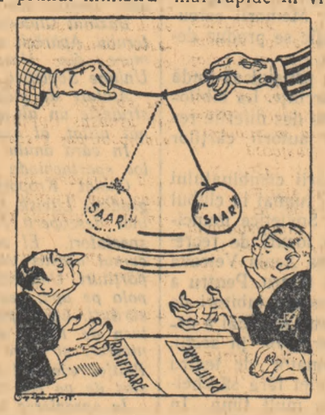

In ce constă chestiunea? De ce acordul cu privire la Saar, căruia i se face reclamă de un an şi jumătate că el ar însemna o mărturie a „împăcării dintre Franţa şi Bonn" a devenit din nou obiectul unor înverşunate discuţii purtate de cercurile conducătoare din Franţa şi Germania occidentală. Răspunsul la această întrebare îl dau evenimentele legate de dezbaterile acordurilor de la Paris în Adunarea Naţională Franceză din decembrie anul trecut şi în Bundestagul de la Bonn, la sfîrşitul lunii februarie a acestui an. După cum se ştie, Washingtonul şi Londra, încercînd cu orice preţ să accelereze reînvierea wehrmachtului şi atragerea Germaniei occidentale în blocuri militariste, folosesc încă de multă vreme, în jocul lor problema Saarului drept mijloc de şantaj. Nereglementarea vechilor dezbinări din pricina Saarului a determinat pe unii membri ai parlamentului francez să se pronunţe împotriva ratificării acordului cu privire la „comunitatea defensivă europeană". De aceea, încercînd prin toate mijloacele să strecoare acordurile de la Paris prin Adunarea Naţională, Mendès-France a asigurat, în decembrie, pe membrii parlamentului francez, că respectarea statutului Saarului, care intră în complexul acestor acorduri, va fi chipurile, „garantată" de S.U.A. şi Anglia. Nici din partea Washingtonului şi Londrei, nici a Bonnului n-au venit în acel timp, nici un fel de dezmînţiri în această privinţă. Adenauer şi tutorii săi de peste ocean au preferat să nu spulbere iluziile semănate de primul ministru francez, pentru a nu pune în pericol acordurile de la Paris care, şi fără aceasta, se află într-un foarte nestabil echilibru.

Totuşi, conducătorii de la Bonn şi-au schimbat brusc atitudinea cînd ei înşişi s-au ciocnit în Bundestag de greutăţi în problema ratificării acestor acorduri. Pentru a „potoli" gîlceava existentă în sînul propriei coaliţii în ce priveşte Saarul, Adenauer a dat să înţeleagă că militariştii germani vor proceda cu acordul referitor la Saar tot aşa cum au procedat cu oricare alte angajamente: strivindu-l în clipa cînd vor avea o armă la dispoziţie. In ce priveşte „garanţiile" în problema Saarului, cancelarul de la Bonn referindu-se la „informaţii autorizate", a explicat că, de fapt, ele nici nu există.

O asemenea interpretare adenaueristă a acordului cu privire la Saar era firesc să stîrnească nelinişte în cercurile Consiliului francez al republicii, unde vor avea loc dezbaterile acordurilor de la Paris. In răspunsul la interpelări, Ministerul Afacerilor Externe al Franţei a încercat să se limiteze la dezmînţiri vagi. Cînd acest lucru s-a dovedit a fi insuficient şi indignarea provocată de declaraţia cancelarului de la Bonn ameninţa, potrivit relatărilor ziarului „Paris-Normandie", să reprezinte pentru „senatorii francezi un motiv de aminare a ratificării sau un prilej de a aduce amendamente acordurilor de la Paris", Ministerul Afacerilor Externe al Franţei a dat publicităţii un nou comunicat. Din el reiese că diplomaţia franceză insistă asupra necesităţii traducerii cît mai rapide în viaţă a aşa zisului „statut european" care stabileşte pentru Saar, în conformitate cu acordul o „autonomie politică". Pe lîngă aceasta, la Paris nu există nici un temei să se considere, subliniază cercurile oficiale franceze, că S.U.A. şi Anglia „şi-au schimbat părerea".

Dar această declaraţie oficială franceză n-a făcut altceva decît să toarne benzină peste focul tocmelii dintre Franţa şi Bonn în ce priveşte Saarul. Imediat ce ea a fost dată publicităţii au urmat demersurile conducătorului misiunii diplomatice a Bonnului la Paris, Hausenstein. El s-a prezentat la secretarul general al Ministerului Afacerilor Externe al Franţei, Massigli, şi, din însărcinarea lui Adenauer, a exprimat, în termeni foarte tari, nemulţumirea asupra comunicatului francez cu privire la Saar. Hausenstein n-a întîrziat să accentueze că nu interpretarea franceză a acordului cu privire la Saar „îşi păstrează în întregime valabilitatea", ci acea interpretare dată în Bundestag de cancelarul de la Bonn. După cum a transmis postul de radio din Colonia, „cercuri informate" americane au făcut declaraţii subliniind justeţea afirmaţiei Bonnului că guvernele Marii Britanii şi S.U.A. „au renunţat la promisiunile lor" de a sprijini revendicările Franţei în ce priveşte Saarul.

In toiul polemicii, presa în slujba adepţilor acordurilor de la Paris dezvăluie amănunte cu privire la manevrele politice care, pînă acum, au fost ţăinuite cu grijă opiniei publice mondiale. Astfel, se ştie că Adenauer a încălcat ciudatul „gentleman's agreement" cu Parisul, care constă în a nu da pe faţă pînă la un anumit timp cărţile militariştilor germani în ce priveşte Saarul. In acest fel s-a urmărit a se evita ascuţirea contradicţiilor dintre Franţa şi Germaniei occidentale vor fi puse în faţa înfăptuirii acordurilor de la Paris.

La Washington şi Londra s-au pus mari speranţe că jocul dublu al S.U.A. şi Angliei în problema Saarului nu numai că va rămîne timp îndelungat secret, dar va şi contribui la „îmbrîncirea" parlamentelor Franţei şi Germaniei occidentale spre îndeplinirea cît mai grabnică a procedurii ratificării acordurilor de la Paris. Acum, aceste speranţe încep să se spulbere şi fătărnicia diplomaţiei americane şi engleze apare în faţa opiniei publice în toată hidoşenia ei.

Ascuţirea contradicţiilor dintre Franţa şi Bonn în problema Saarului dă la iveală, din nou, consecinţele primejdioase pe care le ascund acordurile de la Paris, acorduri care se află în contradicţie cu interesele naţionale atît ale poporului francez şi german, cît şi cu interesele tuturor popoarelor europene.

N. POLIANOV

Au fost zdruncinate temeliile colonialismului

Recent, revista americană „Nation" a publicat un articol al profesorului Ruppert Emerson de la universitatea Harvard, intitulat „Colonialismul şi războiul rece". Mărturisirile pe care le conţine acest articol confirmă, încă o dată, că întreaga politică a colonialismului face parte integrantă din actuala politică a cercurilor cîrmuitoare americane. Este suficient să spunem că R. Emerson, care în nici un caz nu poate fi bănuit de simpatie pentru comunism, caracterizează pe conducătorii actualei Americi drept „apologeţi ai colonialismului".

„In pragul acestui veac — scrie autorul — se putea crede că în întreaga lume, oamenii de culoare vor rămîne, cu rari excepţii, în decursul unei perioade nedefinite în viitor, sub dominaţia puterilor coloniale. La mijlocul secolului, după două războaie mondiale, această lume nu mai există, ea a fost măturată în urma răzvrătirilor (?) asiaticilor, arabilor şi africanilor împotriva stăpînirii albilor".

Cititorul îşi va da cu uşurinţă seama de naivitatea acestor raţionamente. Atenţia este atrasă şi de faptul că autorul numeşte „răzvrătire" mişcarea naţională de eliberare a popoarelor din Orient şi înfăţişează lupta popoarelor din colonii şi semicolonii pentru libertate şi independenţă naţională ca o luptă împotriva „stăpînirii albilor". Dar toate acestea nu diminuează forţa demascatoare a mărturisirilor sale.

„Primul război mondial a zguduit uriaşele imperii din Europa, iar cel de al doilea război a dus la limită declinul imperiilor de dincolo de mare din Asia — continuă Emerson. Cu toate că colonialismul, nesigur de sine, se mai menţine deocamdată în Africa, a avut loc, totuşi, o cotitură **decisivă**. Oamenii de culoare din întreaga lume au declarat cu hotărîre că ei nu vor consimţi, de aici înainte, să se mai găsească în starea de subordonare care stă la baza sistemului imperialist...".

Ce altceva înseamnă aceasta decît recunoaşterea năruirii politicii coloniale imperialiste?

Chestiunea nu constă în faptul, subliniază R. Emerson, cîte foste colonii au devenit în prezent ţări independente, ci în faptul că **„au fost zdruncinate bazele colonialismului"**. Balanţa puterii reale — morale, politice şi fizice — s-a schimbat — aceasta este concluzia la care ajunge Emerson.

La aceasta, autorul adaugă că Statele Unite **„au intrat în rîndurile, tot mai rărite, ale apologeţilor colonialismului şi aceasta tocmai atunci cînd a început să se observe o tendinţă opusă de dezvoltare".**

Profesorul american nu găseşte sau, în orice caz, nu dă explicaţia cauzelor datorită cărora imperialismul american „a intrat" în rîndurile „apologeţilor colonialismului". Se ştie prea bine, totuşi, că imperialiştii americani se grăbesc să folosească greutăţile aşa ziselor vechi puteri coloniale, provocate de criza sistemului colonial, şi înlătură cu brutalitate de pretutindeni, acolo unde acest lucru este posibil, pe concurenţii lor imperialişti.

„După anul 1945 — scrie Emerson — imperialismul de tip vechi s-a retras de pe întreg frontul, deşi S.U.A. au acaparat cu mîna lor lungă Oceanul Pacific construind baze militare în numeroase puncte răspîndite şi în alte regiuni...".

Astfel, poate fără să vrea, profesorul american a arătat, plastic, tendinţele hrăpăreţe ale colonialismului american, intenţiile lui de a înăbuşi mişcarea de eliberare naţională.

O parte însemnată din articol este consacrată căutării acelor căi şi mijloace de care, potrivit părerii lui Emerson, trebuie să ţină seama cercurile cîrmuitoare americane în înfăptuirea politicii lor colonialiste sau, folosind expresia lui Emerson, pentru „operaţii de salvare a situaţiei".

Poate fi oare salvată situaţia? Autorul nu se pierde, după cum se vede, în socoteli: „Deşi în Asia şi Orientul Mijlociu continuă să existe un oarecare număr de colonii, arată el, aceasta nu poate ascunde faptul că, acolo, colonialismul este mort şi că asiaticii manifestă un foarte mare interes pentru lupta coloniilor africane".

Emerson scrie că pentru imperialişti „este necesar ca ei să **născocească**, acum, anumite condiţii deosebite pentru explicarea statutului colonial care continuă să fie aplicat în Congo, în Malaia, în Noua Guinee Olandeză şi în Borneo de Nord".

Da, într-adevăr, acum — cînd în Europa şi Asia s-au petrecut uriaşe schimbări istorice — nu este posibil să convingi popoarele asuprite că robia, exploatarea cruntă, mizeria, foamea şi lipsa de drepturi sînt apanajul lor veşnic.

Şi Emerson este nevoit să recunoască acest lucru. El observă că „popoarele care şi-au cucerit de curînd libertatea, au hotărît să nimicească pe deplin colonialismul. Coloniile au încetat să mai fie teritorii particulare ale stăpînilor lor imperialişti...".

Această mărturisire este foarte grăitoare.

M. AFONIN

La filiala engleză a centrului american de clocire

După cum reiese din „Cartea albă" („raportul guvernului în problema apărării") scopul principal al eforturilor militare ale Angliei îl constituie cursa înarmărilor atomice. Cu o cinică sinceritate „Cartea albă" confirmă din nou fidelitatea pe care o nutreşte guvernul englez faimoasei politici „de pe poziţii de forţă". (Ziarele)

Desen de V. Fomicev

— Luaţi loc!

NOTE

Gluma sergentului James Morris

Totul s-a petrecut după cum relatează presa vieneză, foarte simplu. Sergentul James Morris din armata de ocupaţie americană din Austria se plimba cu maşina prin Viena. El nu izbutise să strivească decît două pisici, împroşcase cu noroi doar o duzină de trecători, injurase un singur agent de circulaţie care-l salutase cu deosebit respect — şi acum se plictisea. „Ce distracţie aş mai putea născoci?" — se întreba el. Şi în acel moment, observă pe trotuarul din faţă un austriac rotofei care citea ziarul.

— Ia te uită, savantul! Citeşte... zîmbi Morris şi, apăsînd pe accelerator, se urcă pe trotuar.

Era multă lume şi, înainte ca sergentul să răstoarne pe austriacul cu gazeta a mai trecut peste încă patru persoane.

„Cu toate acestea, austriecii nu sînt oameni răi! — gîndi el cînd mulţimea adunată în jur l-a scos din maşină. — Sper că ei înţeleg de glumă!"

Poliţia a sosit tocmai la timp pentru a smulge pe sergent din mîinile mulţimii.

— Domnilor, domnilor! — căuta să convingă pe înfuriaţii vienezi domnul Peterlunger, şeful poliţiei, care conducea personal operaţia — nu vedeţi oare că omul a glumit?

Cînd s-a reuşit ca mulţimea să fie împrăştiată, ca răniţii să fie transportaţi la spital şi sergentul speriat să plece nevătămat, şeful a ordonat portarului care se afla alături:

— Stringe tot ce este aici, te rog, să nu rămînă nici o urmă.

Portarul oftă şi ridică din umeri, adunînd de pe caldarîm şi cîteva crîmpeie de ziar.

„Samavolniciile soldaţilor americani, — citi el, rar, într-o coloană de gazetă — nu pot aduce nici o atingere spiritului civilizat de care dă dovadă ocupaţia americană... S.U.A. sînt apărător de nădejde al libertăţii Austriei".

Era ziarul americanofil „Salzburger Nachrichten"...

„Servieta" unor diplomaţi

In cursul recentei sale vizite în Indochina, secretarul de stat, Dulles, a dus tratative cu conducătorii Laosului, ai Cambodgiei şi Vietnamului de Sud cu privire la neîndeplinirea acordurilor de la Geneva şi la stabilirea unui control militar american asupra acestor state indochineze. Planul lui Dulles este îndreptat spre subminarea alegerilor generale, care urmează să aibă loc în Vietnam în anul 1956, spre atragerea Laosului, Cambodgiei şi Vietnamului de Sud în gruparea agresivă S.E.A.T.O.

Cui prodest?

Stăpînii lumii capitaliste nu iau prea des cuvîntul în public. Şi dacă, într-o bună zi, totuşi, ei vin în faţa microfonului, atunci, într-adevăr, merită să fie ascultaţi.

Sir Thomas Swopwit face parte, fără îndoială, din categoria stăpînilor lumii capitaliste. El este proprietar al uneia dintre cele mai mari companii engleze din industria de război „Hanker Siddley group". Recent, la adunarea anuală a acţionarilor, el a prezentat un raport care, mai tîrziu, a fost publicat de ziare, printre care şi de ziarul laburist de dreapta „Daily Herald". Esenţa acestui raport poate fi rezumată astfel: „binecuvîntează, doamne, cursa înarmărilor!"

El a declarat următoarele: „Se spune că putem reduce armamentele. Acest lucru nu-l putem permite. Există o necesitate urgentă să grăbim fabricarea de avioane atomice, de rachete şi proiectile dirijabile... Bomba cu hidrogen şi grozăviile războiului atomic constituie, de azi înainte — pe veci — un pericol care există realmente".

Pe veci! Ascultaţi aceste cuvinte ale lui sir Thomas, care nu suflă nimic despre posibilitatea interzicerii necondiţionate a armei atomice. Dacă e să ne luăm după adepţii lui Swonwit, omenirii îi este scris să se rostogolească în prăpastia războiului atomic şi oamenii n-ar fi, chipurile, în stare să se întoarcă de pe acest drum primejdios.

Cui prodest? — (cui îi foloseşte?) — se întrebau cei din vechime atunci cînd voiau să descopere esenţa unui fenomen. Cui îi foloseşte „disperarea atomică" propovăduită de Swopwit?

Chiar lui însuşi!

In raportul său, capitalistul a încălzit inima acţionarilor, arătîndu-le că, în 1953—1954, compania sa a înregistrat beneficii record pentru perioada de pace, beneficii care au atins suma de 6.961.041 lire sterline în comparaţie cu 5.033.744 lire sterline din anul precedent. Aceasta înseamnă că, în Anglia, numai într-un singur an, cursa înarmărilor a asigurat creşterea profiturilor uneia dintre cele mai mari companii industriale de război cu 38,4%! O, dacă acest lucru ar fi veşnic, visează omul nostru!

Dar, pe aceeaşi pagină ziarul publică o corespondenţă grăitoare, intitulată: „Şobolanii pătrund în şcoală". In această corespondenţă se arată situaţia dezastruoasă a şcolilor săteşti din Anglia.

Dar ce-l interesează pe mister Swopwit acest lucru? Construirea de şcoli nu constituie un business avantajos. S-ar putea să mai apară încă un Shakespeare sau un Darwin. Dar ce folos are din aceasta compania „Hanker Siddley group"? Nu este rentabil! Altfel stau lucrurile cu livrările de avioane de vînătoare „Hanker Hawter" pentru N.A.T.O, cu fabricarea de bombardiere atomice „Avro Vulkan" şi cu alte produse tot atît de gingaşe...

Atitudine de loc întîmplătoare

Ziarul „Österreichische Volksstimme" scrie că, în urmă cu zece ani, fasciştii spanioli au arestat şi întemniţat pe luptătorul austriac din rezistenţă, Orlic. Pînă la cotropirea Austriei de către hitlerişti, Orlic a fost membru al Consiliului Comunal din Sankt Ruprecht — Carintia. Apoi, el a luptat în Spania împotriva fascismului, în rîndurile brigăzii internaţionale. In timpul celui de al doilea război mondial, Orlic a făcut parte din rezistenţa franceză. La frontiera spaniolă el a fost prins de franchişti şi condamnat la 30 de ani închisoare.

In ciuda repetatelor cereri ale opiniei publice democrate din Austria, Orlic este deţinut şi acum în închisoare. Uniunea austriacă a foştilor luptători din rezistenţă, a victimelor şi deţinuţilor fascismului, a cerut acum cîteva luni guvernului austriac să facă demersurile necesare pentru punerea în libertate a lui Orlic. Totuşi, scrie „Österreichische Volksstimme", guvernul austriac n-a făcut nimic ca Orlic, luptător activ împotriva fascismului, să fie eliberat din închisoarea franchistă.

Această atitudine a guvernului austriac nu-i de loc întîmplătoare. Trebuie spus că, în timp ce acest guvern manifestă faţă de viaţa lui Orlic o nepăsare care stîrneşte indignarea maselor largi din Austria, el se rosteşte făţiş pentru reabilitarea foştilor hitlerişti şi a unor notorii criminali de război.

Fapte care nu înşală pe nimeni

Tuturor le este cunoscut că, în ultimul timp, politica S.U.A. a suferit înfrîngeri serioase. Anul care a trecut s-a caracterizat prin intensificarea luptei popoarelor pentru pace, prin întărirea lagărului păcii în frunte cu Uniunea Sovietică şi China populară, prin creşterea mişcării naţionale de eliberare în colonii. Situaţia internaţională este evident nefavorabilă pentru S.U.A.

In faţa acestor „succese", cercurile conducătoare americane au fost obligate să caute mijloace şi metode noi.

Unele cercuri ale marelui business consideră că trebuie să se acţioneze imediat. La ce visează ele? — lucrul a fost arătat, concret, în numărul provocator al revistei „Collier's" care, înfăţişînd războiul agresiv împotriva U.R.S.S. a stîrnit indignarea opiniei publice mondiale. In prezent, după un şir de insuccese, cercurile marelui business încearcă să sperie pe americani că i-ar ameninţa tot felul de nenorociri dacă guvernul S.U.A. manifestă nehotărîre şi nu se aruncă imediat în război. Acest punct de vedere este propovăduit, de pildă, de revista cercurilor de afaceri „United States News and World Report" în articolul intitulat: „1964: După 10 ani de coexistenţă".

Un alt grup de politicieni care, de asemenea, reflectă interesele şi concepţiile unor membri marcanţi ai aceluiaşi mare business se rostesc, deopotrivă, pentru expansiunea americană, pentru politica „de pe poziţii de forţă".

Se vorbeşte, însă, şi de pace, despre un „nou curs", despre coexistenţă — toate acestea fiind menite să dea politicii agresive a imperialismului american un caracter de momeală pentru opinia publică mondială, de adormire a vigilenţei popoarelor. Liderii partidului republican vor să apară drept conciliatori, deoarece, aşa cum s-a exprimat revista „Time", politica americană suferă din cauza unei puternice devieri militariste.

Totuşi, numai discuţii despre pace şi coexistenţă nu sînt suficiente. Oricît de des ar rosti Dulles cuvîntul „pace", esenţa politicii externe americane nu va deveni, prin aceasta, mai puţin agresivă! Afară de cuvinte, există fapte. Şi faptele sînt următoarele. Cum se poate discuta serios despre pace, despre coexistenţă, căutîndu-se în acelaşi timp, să se obţină ratificarea acordurilor de la Paris? Numai oameni extrem de naivi nu sînt în stare să vadă că militarismul german reînvie, ca forţă principală în viitorul război planuit de apologeţii politicii „de pe poziţii de forţă". Numai oameni naivi nu sînt în stare să vadă că ratificarea acordurilor de la Paris va face imposibilă restabilirea unităţii Germaniei, iar tratativele în această problemă, lipsite de obiect. Ameninţările şi provocările la adresa Republicii Populare Chineze, venite din partea diferiţilor politicieni americani nu coincid deloc cu tratativele pentru pace. Şi, în general, se poate vorbi serios despre pace atunci cînd interlocutorul agită în faţa ochilor tăi arma atomică? Aceasta este o proastă garanţie a păcii, o proastă mărturie a intenţiilor paşnice!

(Din „Literaturnaia gazeta")

Foileton — Contabilitate atomică

Domnilor, stropiţi-l cu apă rece! William Bullit este, pesemne, în delir! Ascultaţi cum acest binecunoscut diplomat american îşi închipuie viitorul omenirii — ascultaţi ce făgăduieşte lumii generalul Bechoir, personaj al cărţii sale intitulată: „Despre marele glob pămîntesc" şi în care el scrutează viitorul pe sub cozorocul chipiului.

...Genul uman, aflăm noi, a fost nimicit de bombe atomice. Au rămas în viaţă doar doi aviatori, care gonesc în jurul globului pămîntesc cu iuţeala fulgerului, unul după altul, cu avioane rachetă. Dar şi aceşti „ultimi mohicani" n-au sfîrşit-o bine: avioanele lor ultramoderne s-au prăbuşit unul după altul, undeva în Africa, la rădăcina unui palmier pe care se afla cocoţat un cimpanzeu gîrbovit împreună cu stimabila sa soaţă. Fiind martor al unui sfîrşit atît de tragic al omenirii înnebunite, cimpanzeul se întoarce, melancolic, spre aleasa inimii lui şi, ridicînd din umeri, îi spune semnificativ — probabil în limba engleză:

— Acuma, draga mea, trebuie s-o luăm de la început...

Iată cît de trist se termină această excursie în viitor, întreprinsă de mister Bullit.

In general, trebuie să spunem că, în ultima vreme, în jungla politicii americane se manifestă o slăbiciune deosebită pentru maimuţe.

Cui se datoreşte această înduioşătoare atenţie a unor personalităţi suspuse din S.U.A., ca s-o spunem faţiş, faţă de rudele lor foarte îndepărtate?

Precum se vede, vechii antropoizi au un rol de seamă în fundamentarea teoretică a politicii cursei înarmărilor atomice şi hidrogenice. Scriitorul englez Aldous Huxley, care afişează, în romanul său „filozofic", „Maimuţa şi esenţa", o atitudine pro-americană, încearcă să-şi convingă cititorii, după ce a reflectat personal asupra problemei, că pricinile „iminentei" catastrofe atomice ar rezida — vedeţi dumneavoastră — în fondul vicios de „maimuţă" al omului ca atare, în instinctul, care îi este propriu, de distrugere şi de exterminare reciprocă.

Nu fără motiv, crainicii imperialismului vestesc „sfîrşitul lumii" înfricoşaţi de soarta lumii putrede capitaliste, căzută într-un marasm propriu senilităţii, ei încearcă să intimideze pe omul de pe stradă „cu judecata de apoi" şi, făcîndu-şi semnul crucii, impun impozite pentru bombele diabolice. Businessul atomic se dovedeşte a fi frate de sînge cu politica atomică.

„Un spectacol pasionant! — strigă la toate colţurile de stradă, reclama cinematografică din Broadway. — „O catastrofă nemaipomenită!" „Grăbiţi-vă să vedeţi tabloul veridic al distrugerii New-Yorkului! De teamă o să vă pierdeţi şi pantalonii!"

Bomba este prezentată drept panaceu împotriva tuturor relelor. In filmul său „Cei cinci", Awballer încearcă să dovedească, de pildă, că, în urma măcelului atomic mondial, vor fi rezolvate, automat, toate problemele insolubile ale capitalismului.

Avocaţii politicii de forţă încearcă, în prezent, să demonstreze că lumea, ca şi tumoarea canceroasă, trebuie tratată cu iradiaţie atomică. America se află în febra uraniului. In căutare de minereuri radioactive, mişună în toate statele exploratori. Din regiunile înzăpezite din Alasca pînă în şesurile din New-Mexico apar ştîlpi indicatori ai businessmanilor înarmaţi cu detectoare portative „Geiger". Ei ar fi gata să ridice ştîlpi chiar în jurul monumentului lui George Washington pentru că, şi aici, s-au descoperit oarecare cantităţi de uraniu.

Atomiştii îşi storc mintile pentru rezolvarea problemei privind gradul efectului economic al armelor de exterminare în masă. Defunctul senator Bryan McMahon, pe care compatrioţii l-au poreclit „domnul Atom din Capitoliu", trecînd în împărăţia cerurilor, a lăsat cu limbă de moarte să se facă totul ca arma atomică americană să devină „cea mai bună şi cea mai ieftină" armă.

Dînd urmare sfatului dat de senatorul de tristă memorie, colonelul de rezervă Leghorn, din forţele militare aeriene ale S.U.A., a calculat că „uciderea populaţiei urbane cu arma atomică este infinit mai ieftină; exterminarea unui om va costa nu mai mult de cîţiva dolari". De dragul echităţii trebuie să arătăm că, din acest punct de vedere, colonelul este în divergenţă cu economişti atomici autorizaţi, care declară pe un ton tot atît de sentenţios, luînd în consideraţie „randamentul sporit al bombei atomice", că uciderea unui singur om va costa doar un singur dolar. Mai ieftin ca braga!

Contabilitatea atomică a Wall-Streetului, calculînd preţul actual al cărnii de tun pe piaţa mondială, a constatat că americanii, din acest punct de vedere, constituie marfa cea mai scumpă şi că zeul războiului, Marte, digeră mult mai lesne pe europeni fără a mai vorbi de „rasele inferioare".

Iată de ce, potrivit concluziei ziarului suedez „Morgen Tidningen", S.U.A. dau atîta zor cu reînvierea wehrmachtului.

După cum anunţă ziarul, de îndată ce Congresul american a stabilit că „soldatul european costă de opt ori mai ieftin decît cel american", nu a putut desigur renunţa la o „afacere atît de avantajoasă".

A sili pe germani să scoată castanele din foc — nu-i oare ispititoare perspectiva?

Dar în vremurile noastre, germanii ştiu mai bine decît negustorii de moarte de peste ocean ce au de făcut şi, fireşte nu le surîde de fel perspectiva de a pieri pentru dividendele celor din Wall-Street.

Cuprinşi de psihoza atomico-hidrogenică, adepţii politicii de forţă continuă să se joace cu focul.

Ei uită însă în ce secol trăiesc. Popoarele lumii dispun de toate mijloacele necesare pentru a nu permite unui pumn de maniaci să distrugă civilizaţia umană.

N. ZEMKOV

In cîteva cuvinte

● Opinia publică engleză duce, de multă vreme, o luptă susţinută împotriva difuzării în Anglia a comics-urilor, în care sînt descrise tot felul de crime. Aceste comics-uri, în cea mai mare parte importate din S.U.A., au o influenţă nefastă asupra tineretului şi contribuie la creşterea criminalităţii în rîndurile minorilor. Interzicerea comics-urilor a fost cerută de părinţi, de membri ai corpului didactic, sindicate şi organe de presă de cele mai diferite orientări.

● *Potrivit unui plan al Ministerului afacerilor externe al Japoniei, în următoarele 12 luni, începînd din luna aprilie, 15.000 japonezi vor emigra în America de Sud. Se anunţă că acest plan face parte dintr-un program pe termen lung, care prevede emigrarea în următorii zece ani a 500.000 japonezi declaraţi „surplus de populaţie"...*

● **Ziarul „Kathimerini" relata recent că Grecia ocupă primul loc în ce priveşte răspîndirea bolilor contagioase. Potrivit datelor institutului internaţional pentru ocrotirea copilului, Grecia deţine „întîietatea" printre celelalte state din Europa nu numai în ce priveşte procentul ridicat al mortalităţii infantile, ci şi al mortalităţii tinerelor mame.**

„VEAC NOU", organ al Consiliului General A.R.L.U.S. Apare săptămînal. Redacţia şi administraţia Bucureşti, str. Ion Ghica 5—7. Telefon 3.03.10.
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin", Piaţa Scînteii. ABONAMENTE pe 3 luni, 3 lei; pe 6 luni, 6 lei; pe 1 an, 12 lei. Abonamentele se fac la toate oficiile poştale, prin factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii